

Szólj Bele! Ifjúsági Párbeszéd

Kutatási összefoglaló 2020

Beszámoló

Szólj Bele! projekt kutatási összefoglaló 2020

Az Ifjúsági Párbeszéd az Európai Unió egy kiemelt projektje. Lényege, hogy párbeszéd jöjjön létre az ifjúságot érintő kérdésekben a döntéshozók és fiatalok között helyi és európai szinten. Az Ifjúsági Párbeszéd folyamathoz országonként egy-egy nemzeti munkacsoport kapcsolódik a fiatalok, ifjúsági (civil) szervezetek delegáltjai, ifjúságkutatók és politikai döntéshozók részvételével. Az Ifjúsági Párbeszéd folyamata másfél éves egységekre tagolódik, úgynevezett elnökségi triókra, fél évente más ország vezetésével. Évente kétszer megrendezésre kerülnek ifjúsági konferenciák, amelyeken különböző, az ifjúságot, ifjúságpolitikát érintő témakörökben fogalmazznak meg iránymutatásokat az Európai Unió Tanácsának ifjúsági miniszterei felé.

A kutatások célja az volt, hogy a Szólj Bele! Ifjúsági Párbeszéd projektet színesítse és kiegészítse. A projekt központi témáit Európai Unió szinten jelölik ki és a tagországok feladatai, hogy ezeket a témákat körül járják az ország fiataljaival és megfogalmazzanak egy probléma felvetést és megoldási javaslatot. Az idei témák közé tartozott a VI. Ifjúsági cél (Vidéki fiatalok előre lendítése - A fiatalok munkavállalása és a fiatalok vidéken maradása) és a IX. Ifjúsági cél (Tér és részvétel biztosítása mindenkinek).

A felmérések célja, hogy kapjunk egy átfogó képet arról, hogy a 16-30 év közötti korosztály milyen szempontokat vet fel, amikor úgy dönt, hogy elhagyja szülőhelyét és megyeszékhelyre vagy a fővárosba költözik, illetve, hogy milyen lehetőségekkel rendelkeznek helyi és országos döntéshozatalba való bekapcsolódásra. Ezekben a témakörökben vizsgáltuk meg a fiatalok probléma felvetéseit és megoldási javaslatukat.

Ifjúsági Párbeszéd

A fiatalok munkavállalása és vidéken maradása Tér- és részvétel biztosítása mindenkinek

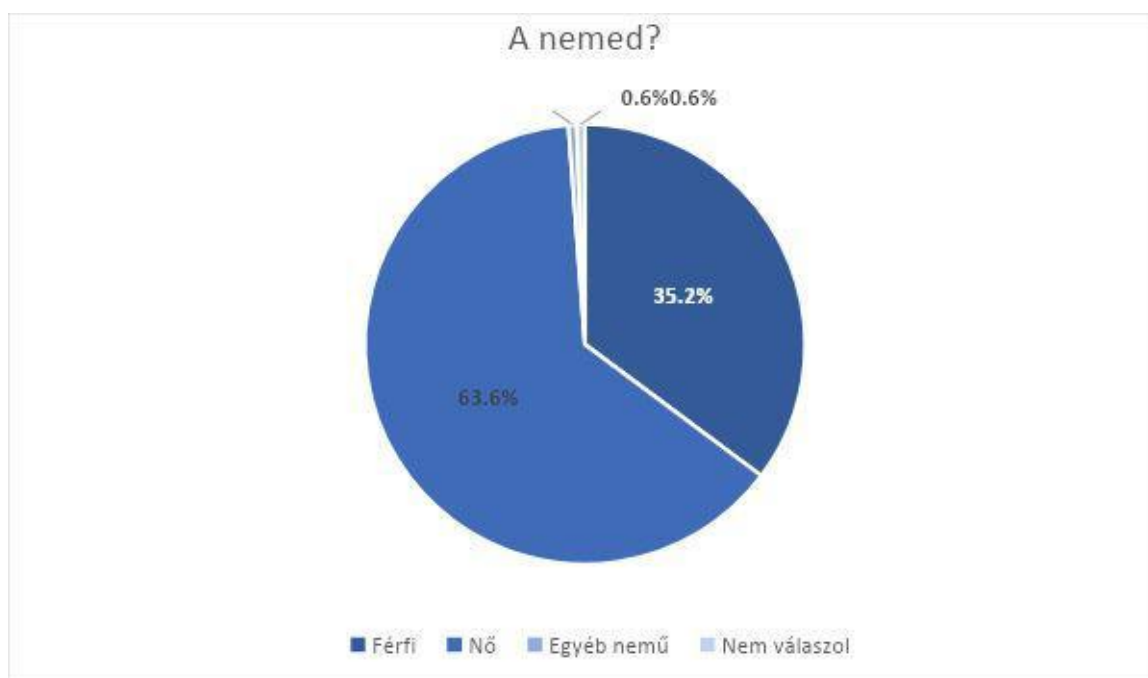
Kvalitatív kutatási gyorsjelentés a 2020. téli egyesített
750 fős reprezentatív kutatás alapján

Kutatók: Nemzeti Ifjúsági Tanács

Kutatási ideje: 2020.11.01-12.31

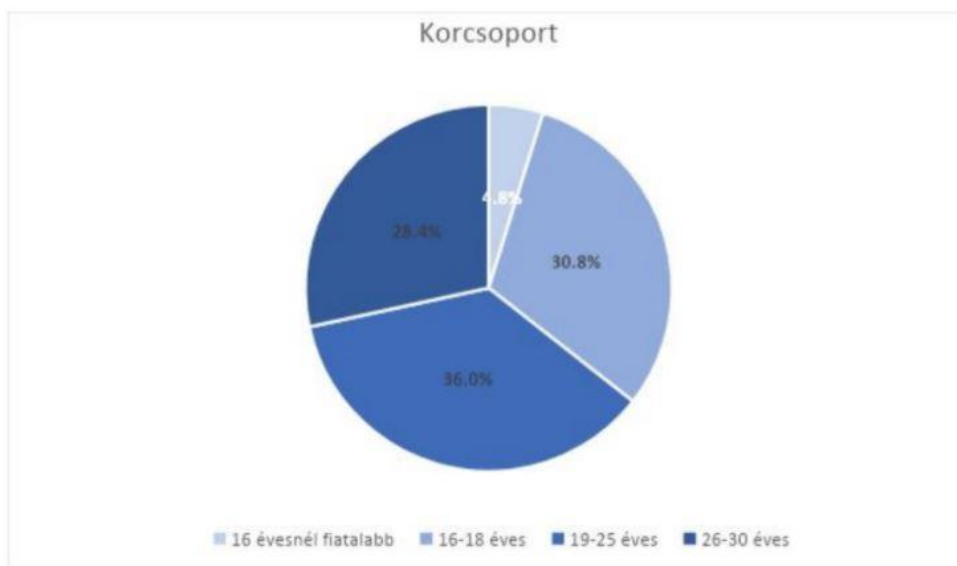
A válaszadók szocio-demográfiai jellemzői

Jelen fejezetben a válaszadók szocio-demográfiai jellemzői kerülnek bemutatásra. A válaszadók többsége, mintegy kétharmada nő. Korcsoport szerint enyhén a 19-25 éves kitöltők dominálnak, de a 16-18 és a 26-30 éves válaszadók is a minta mintegy egy-egy harmadát képezik. Szinte minden válaszadó Magyarországon született és itt is él, többségük pedig nem vidéki (55,2%). Iskolai végzettség tekintetében jellemzően vagy általános iskolai végzettséggel, vagy érettségivel rendelkeznek és jelenleg is tanulnak még.

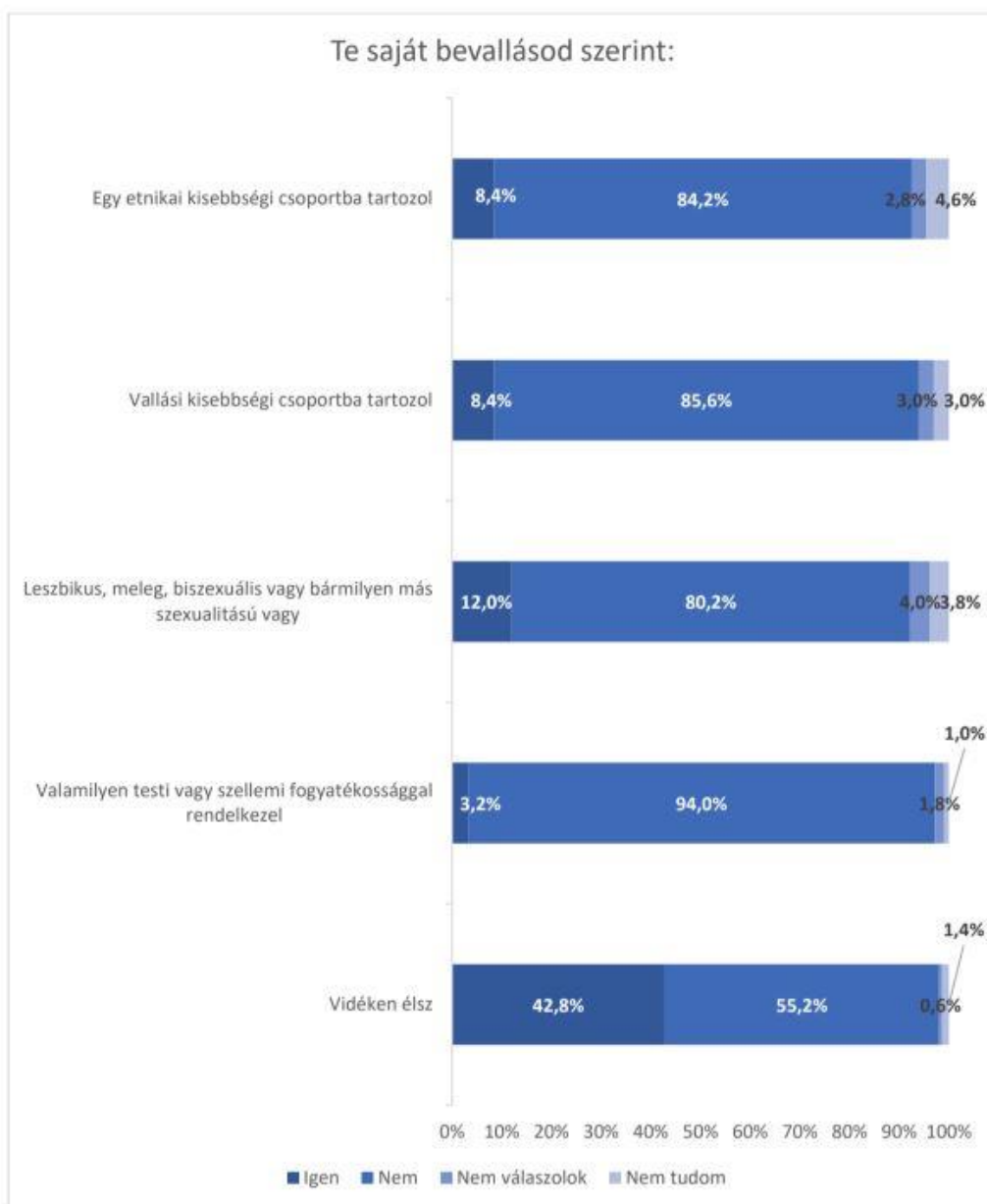
1. ábra: A válaszadók nem szerinti megoszlása (%)

A válaszadók többsége, mintegy kétharmada (63,6%) nő, a férfiak aránya 35,2%, míg 0,6% válaszolt úgy, hogy egyéb nemű, illetve szintén 0,6% nem válaszolt a kérdésre.

2. ábra: A válaszadók korcsoport szerinti megoszlása (%)

Életkor szerinti megoszlás tekintetében elmondható, hogy a survey-el majdnem minden vizsgált korcsoportot sikerült nagy számban elérni, ez alól kivételt képeznek a 16 évesnél fiatalabbak, ők a válaszadók 4,8%-át alkotják. A legtöbb kitöltés a 19-25 éves válaszadók köréből érkezett (36%).

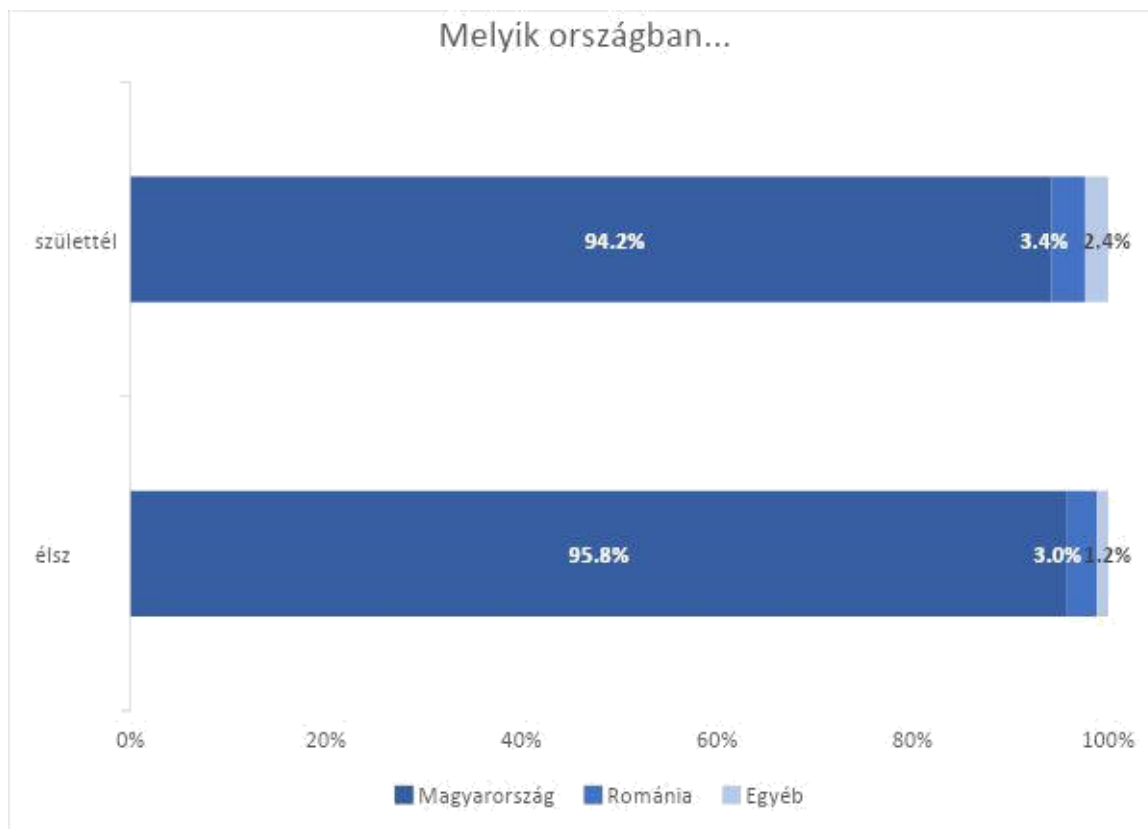
3. ábra: A válaszadók etnikai, vallási, szexuális és lakhely szerinti hovatartozása (%)

A válaszadók döntő többsége nem tartozik etnikai (84,2%) vagy vallási (85,6%) kisebbségi csoportba. Az etnikai és vallási kisebbségi csoportba tartozók aránya egyaránt 8,4%.

A leszbikus, meleg, biszexuális vagy bármilyen más szexualitású válaszadók a kitöltők kicsivel több mint 1/10-ét alkotják (12%).

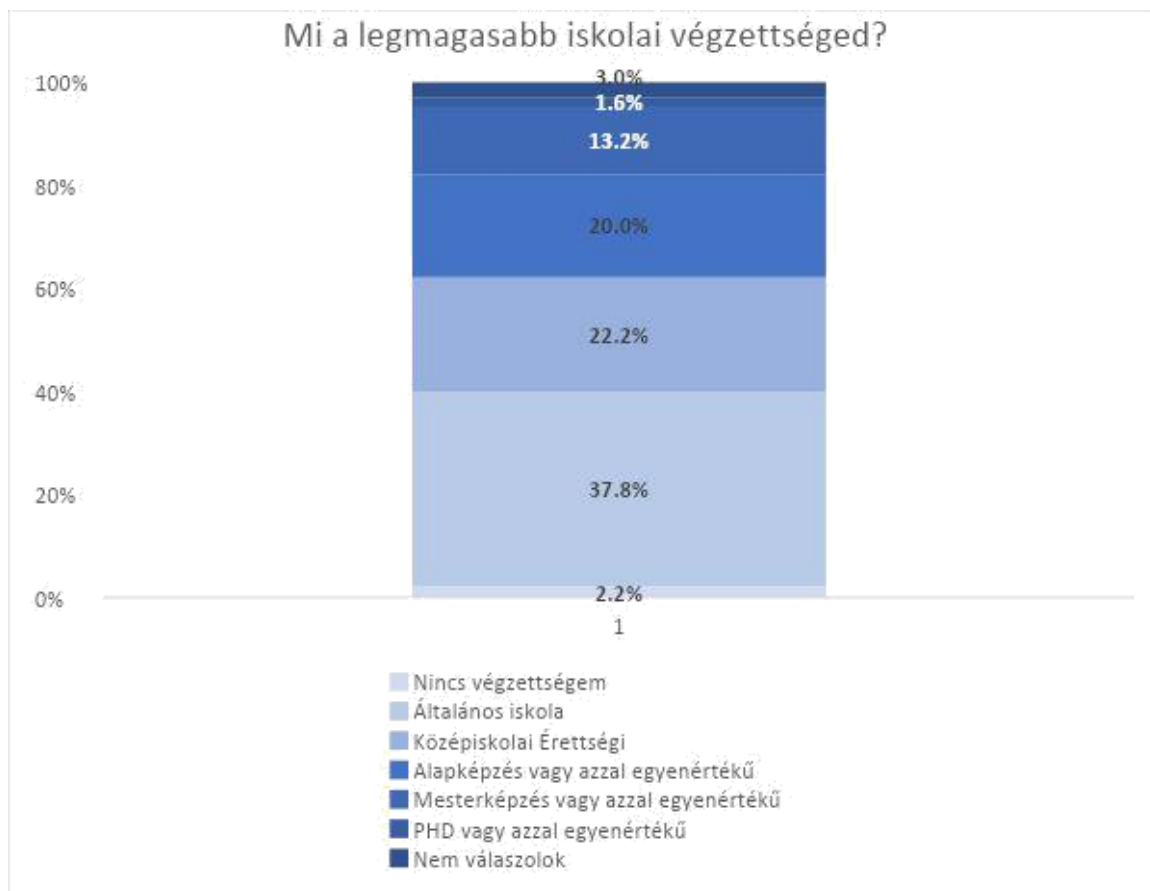
Azzal kapcsolatban, hogy rendelkeznek-e testi vagy szellemi fogyatékossgal a kitöltők 94%-a nem-el válaszolt, a fogyatékossgal élők aránya pedig 3,2%.

A kérdezettek 42,8%-a él vidéken, 55,2%-a pedig nem, így elmondható, hogy kicsivel a nem vidéki válaszadók vannak többségben a kitöltők között.

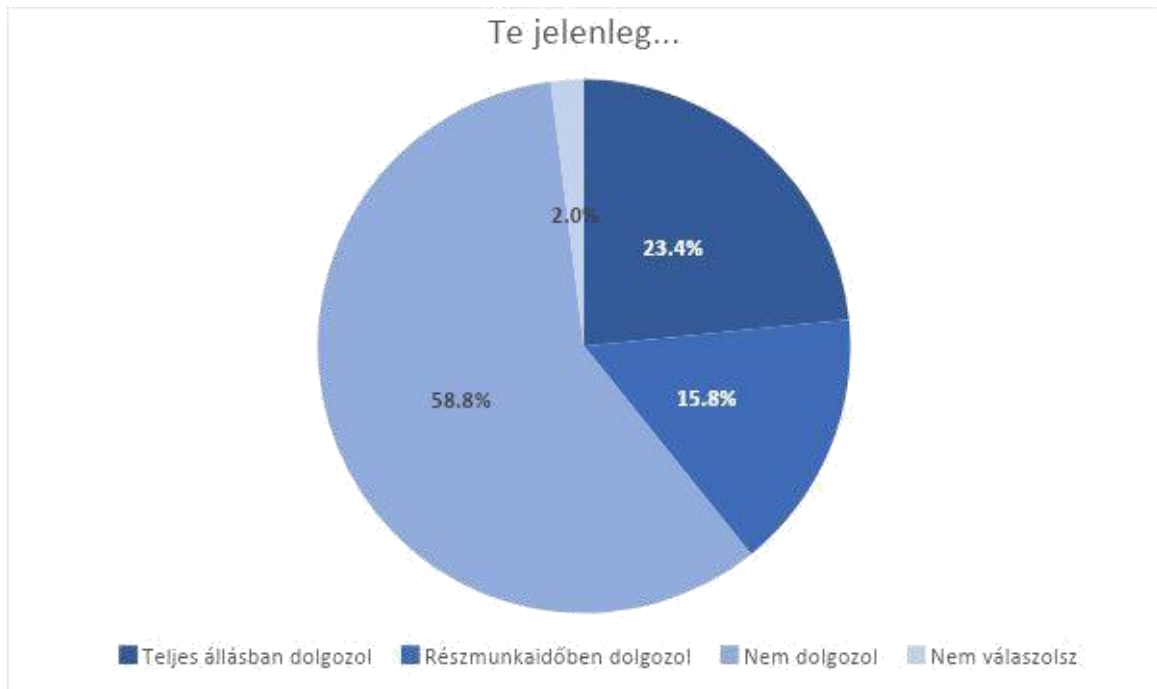
4. ábra: A válaszadók születési és lakóhelye, országok szerinti megoszlásban (%)

A válaszadók kimagasló többsége Magyarországon született (94,2%) és él (95,8%), az 1%-os határt még a Romániában élő kitöltők aránya haladja meg, 3,4% született és 3% él itt. Egynél több válaszadóra volt még jellemző az, hogy Szlovákiában született (0,8%) és jelenleg is ott él (0,4%).

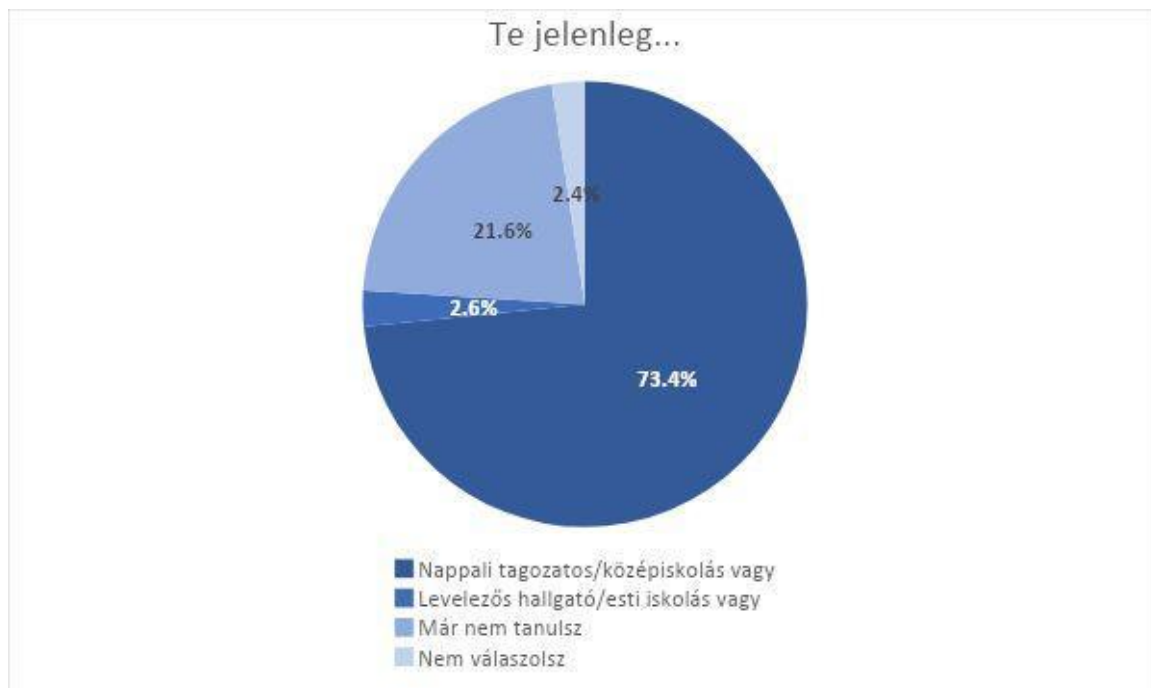
5. ábra: A válaszadók iskolai végzettség szerinti megoszlása (5)

A válaszadók többségének (37,8) a legmagasabb befejezett iskolai végzettsége az általános iskolai, ezt a középiskolai érettséggel rendelkezők aránya követi (22,2%). A válaszadók 20%-ának BA, míg 13,2%-ának MA szintű végzettsége van. Azok aránya, akik tudományos fokozattal rendelkeznek 1,4%. A kérdésre a kitöltők 3%-a nem válaszolt, illetve 2,2%-ának nincs végzettsége.

6. ábra: A válaszadók munkaviszony szerinti megoszlása (%)

A válaszadók döntő többsége (58,8%) még nem dolgozik, ez azonban következménye lehet a jelentős számú fiatal (18 év alatti) kitöltőnek. 15,8% azok aránya, akik részmunkaidőben végeznek munkát, míg 23,4% dolgozik teljes állásban.

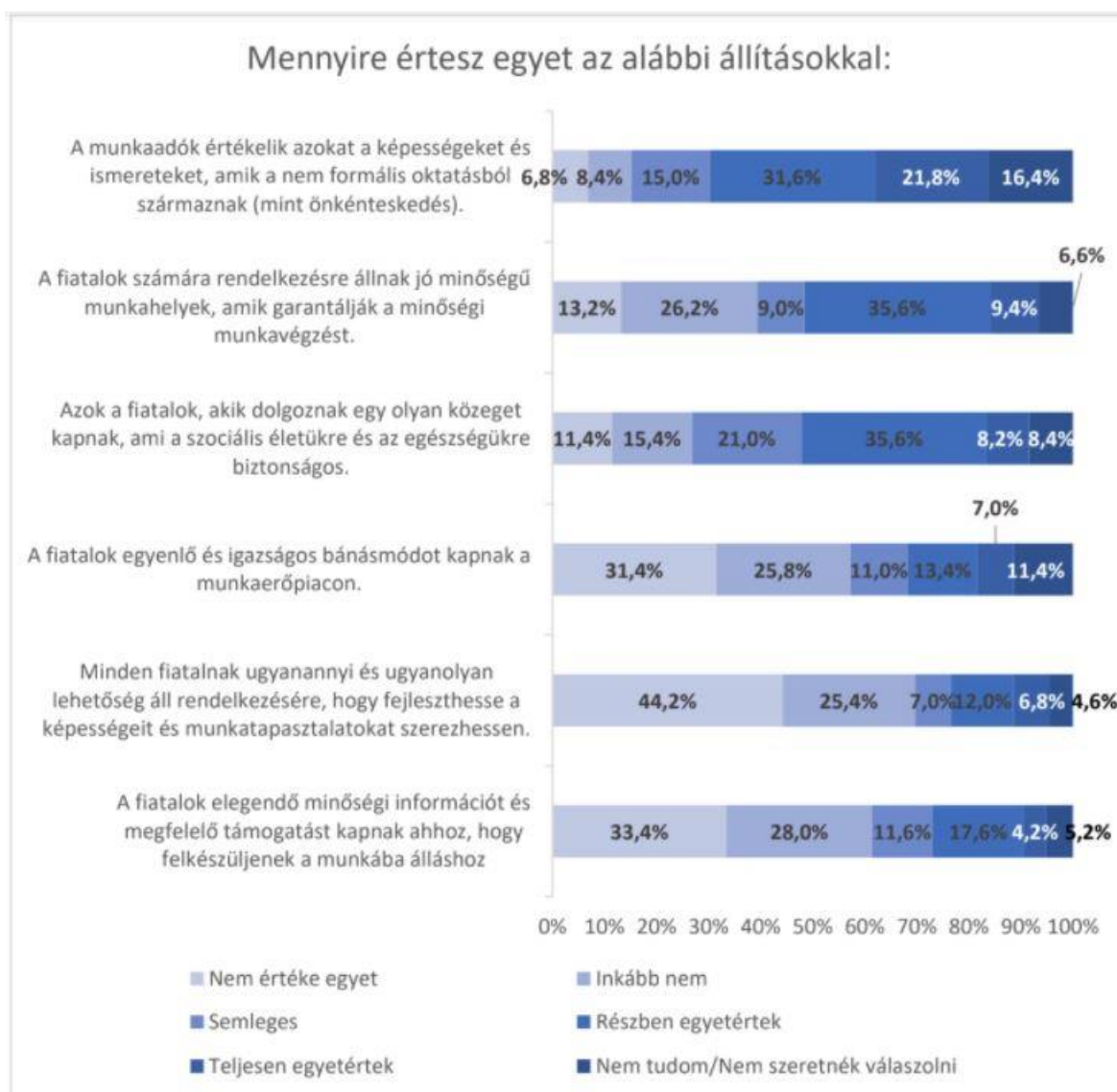
7. ábra: A válaszadók jogviszony szerinti megoszlása (%)

A válaszadók mintegy háromnegyede (73,4%) még nappali tagozatos vagy középiskolás, 21,6% azok aránya, akik már nem tanulnak és mindössze 2,6% a levelezős vagy esti képzésben résztvevőké. A kérdezettek 2,4%-a nem válaszolt a kérdésre.

A fiatalok helyzete a munkaerőpiacon

Jelen fejezetben az szemléltetjük, hogy a válaszadók hogyan látják a fiatalok munkaerőpiaci helyzetét.

8. ábra: A fiatalok helyzete a munkaerőpiacon

A válaszadók leginkább azzal az állítással értettek egyet, hogy a munkaadók értékelik azokat a képességeket és ismereteket, amik a nem formális oktatásból származnak. Ezzel a válaszadók 21,8%-a értett teljes mértékben és 31,6%-a inkább egyet. A válaszadók egy

jelentősebb csoportjának (16,4%) nem tudott vagy akart véleményt alkotni a kérdésről, de ez annak is köszönhető, hogy sokuknak még nem lehet erről gyakorlati tapasztalata.

Azzal, hogy a fiatalok számára rendelkezésre állnak jó minőségű munkahelyek, amik garantálják a minőségi munkavégzést a válaszadók 9,4%-a értett teljes mértékben és 35,6%-a inkább egyet. Azonban itt már jelentősebb az inkább egyet nem értők aránya is, 26,2% inkább és 13,2% inkább nem értett egyet ezzel az állítással.

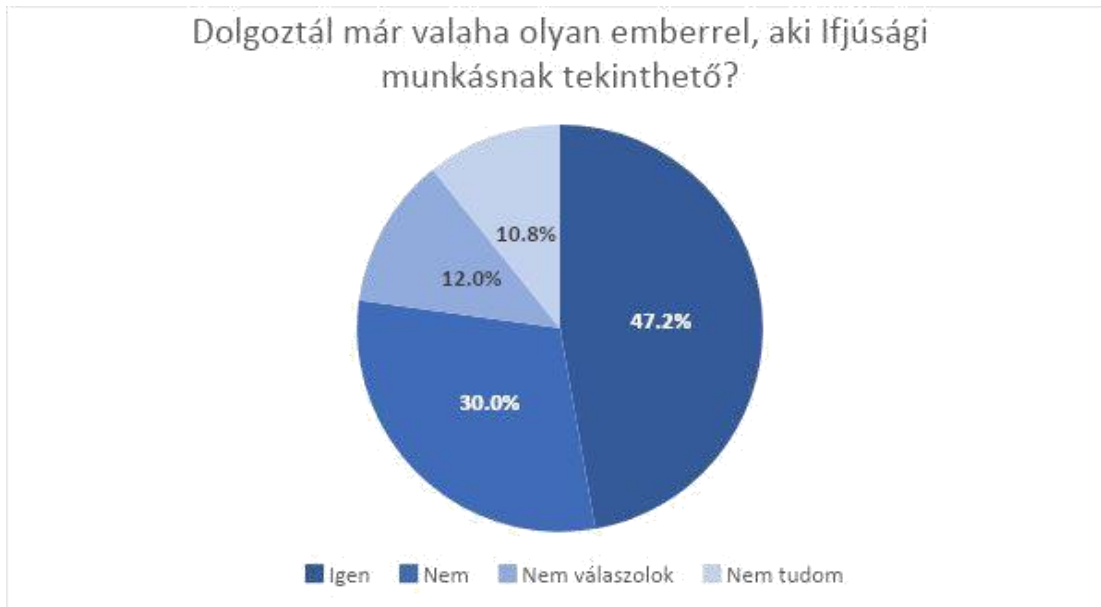
A válaszadók 8,2%-a értett teljes mértékben egyet azzal, hogy azok a fiatalok, akik dolgoznak egy olyan közeget kapnak, ami a szociális életükre és az egészségükre biztonságos, míg 35,6% inkább egyetértett. Kiemelendő még, hogy a kérdezettek mintegy ötöde (21%) a semleges kategóriát jelölte meg.

Azzal kapcsolatban, hogy a fiatalok egyenlő és igazságos bánásmódot kapnak a munkaerőpiacon már a válaszadók többsége nem értett egyet, itt 31,4% azok aránya, akik egyáltalán nem és 25,8% akik inkább nem érzik igaznak ezt az állítást. A válaszadók összesen 20,4%-a vélekedett úgy, hogy a fiatalok egyenlő és igazságos bánásmódban részesülnek a munkaerőpiacon. Ehhez kapcsolódóan a válaszok alapján a fiatalok úgy érezhetik nem kapnak elegendő információt és támogatást ahhoz, hogy felkészüljenek a munkába álláshoz.

A válaszadók legkevésbé azzal az állítással értettek egyet, hogy minden fiatalnak ugyanannyi és ugyanolyan lehetőség áll rendelkezésére, hogy fejleszthesse a képességeit és munkatapasztalatokat szerezhessen, ezzel az állítással a válaszadók 44,2%-a egyáltalán nem értett egyet, míg 25,4%-a inkább nem.

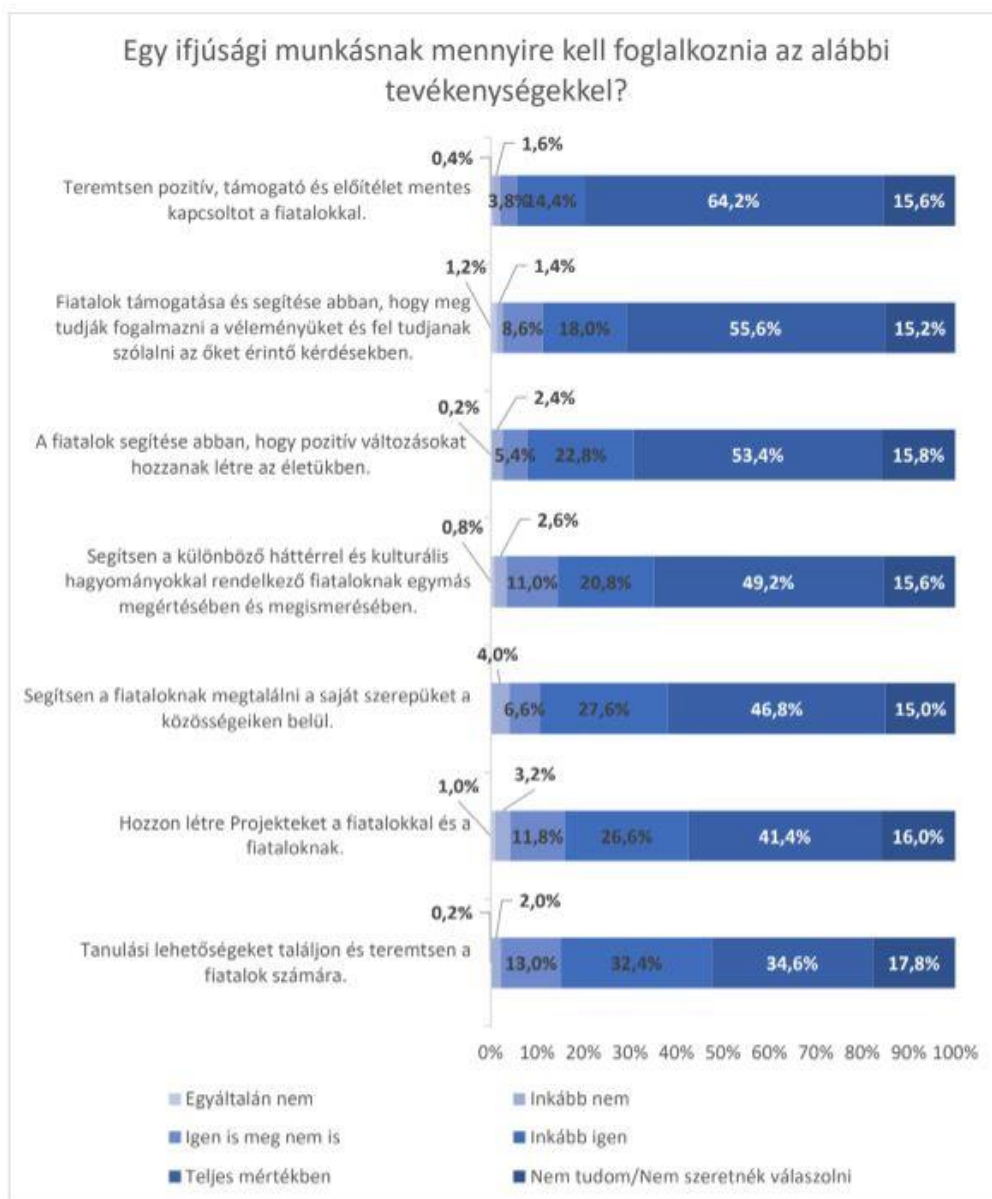
Ifjúsági munkás

Jelen fejezetben az kerül bemutatásra, hogy a válaszadók kerültek-e már kapcsolatban ifjúsági munkással, illetve, hogy mit gondolnak milyen tevékenységekkel kellene foglalkoznia az ifjúsági munkásoknak.

8.ábra: A válaszadók megoszlása a szerint, hogy dolgoztak-e már ifjúsági munkással (%)

A válaszadók közel fele (47,2%) nyilatkozott úgy, hogy dolgozott már olyan emberrel, aki ifjúsági munkásnak tekinthető. 30% nem dolgozott még ifjúsági munkással, 10,8% nem tudta ezt és 12% nem válaszolt a kérdésre.

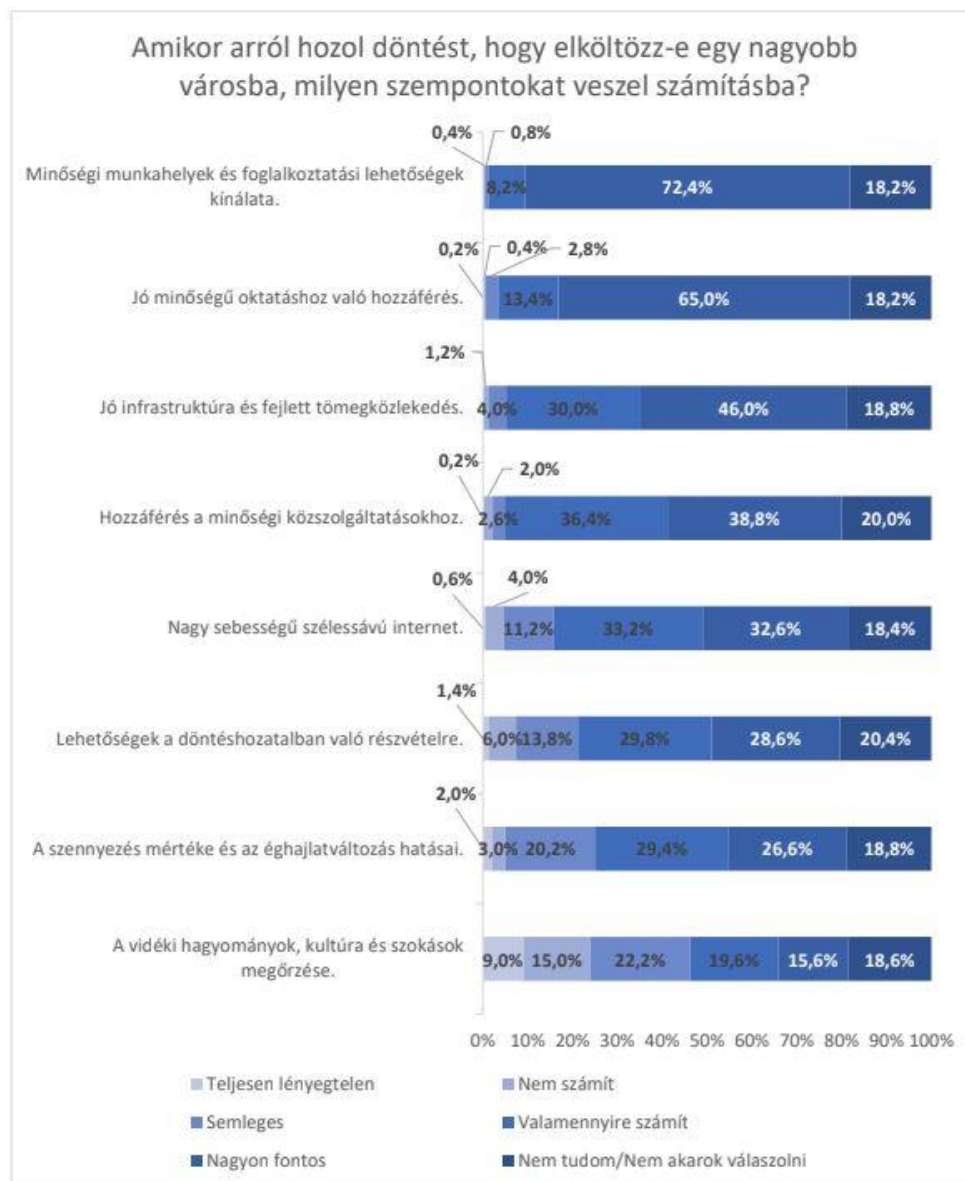
10. ábra: Az ifjúsági munkás főfeladatai

A válaszadók legnagyobb arányban azzal értettek egyet, hogy az ifjúsági munkásnak pozitív, támogató és előítélet mentes kapcsolatot kell teremteni a fiatalokkal, ezzel 64,2% teljes mértékben és 14,4% inkább egyetért.

A második fő tevékenységnek azt találták, hogy támogassa a fiatalokat, hogy meg tudják fogalmazni a véleményüket és fel tudjanak szólalni az őket érintő kérdésekben, itt 55,6% a teljesen és 18% az inkább egyetértők aránya. Azzal kapcsolatban, hogy az ifjúsági munkás segítse a fiatalokat abban, hogy pozitív változásokat hozzanak létre az életükben szintén a válaszadók több mint fele (53,4%) teljesen egyetértett. A legkevésbé a válaszadók azzal értettek teljes mértékben egyet, hogy az ifjúsági munkás tanulási lehetőségeket találjon és teremtsen a fiatalok számára, itt a teljesen egyetértők aránya 34,6%, azonban itt a legmagasabb az inkább egyetértőké (32,4%).

Nagyvárosi élet

Jelen fejezetben azt szemléltetjük, hogy a fiatalok mit gondolnak miért lehet érdemes nagyobb városba költözni.

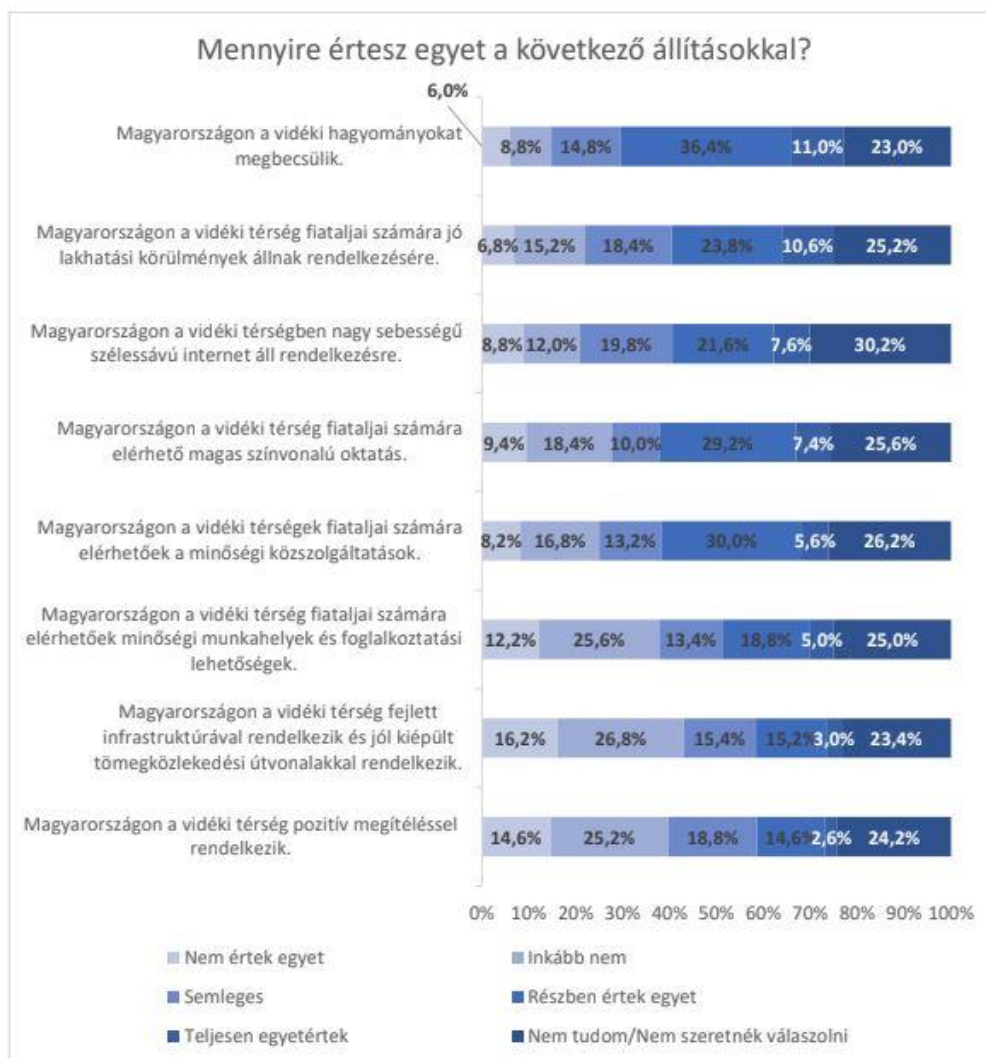

11. ábra A nagyvárosba költözés főszempontja

A válaszok alapján a legfontosabb szempont a nagyobb városba költözés esetén az, hogy minőségi munkahelyek és foglalkoztatási lehetőségek legyenek elérhetők (72,4% szerint nagyon fontos), valamint hozzáférhető legyen jó minőségű oktatás (65% szerint nagyon fontos). Legkevésbé fontosnak a szennyezés és éghajlatváltozás hatásait (26,6% szerint nagyon fontos) és a vidéki hagyományok és szokások megőrzését említették a válaszadók (15,6%).

Vidéki térség

Jelen fejezetben a válaszadók a vidéki térségről alkotott percepcióját szemléltetjük.

12. ábra: A vidéki térség megítélése

A vidéki térséggel kapcsolatos kérdésblokkal kapcsolatban elmondható, hogy magas 25% körüli azok aránya, akik nem tudtak/nem akartak választ adni a kérdésekre. Ennek oka lehet, hogy a válaszadók többsége (55,2%) nem vidéken él és így úgy érezték nincs kellő információjuk a kérdés megválaszolására.

Összeségében elmondható, hogy a kérdezettek 47,4%-a értett egyet azzal valamilyen formában, hogy a Magyarországon vidéki hagyományokat megbecsülik, ugyanakkor kevéssé értettek egyet azzal, hogy a vidéki térség pozitív megítélésű és az ott élők számára minőségi munkahelyek és fejlett infrastruktúra állna rendelkezésre. Dr. Csatári Bálint szerint fontos,

hogy a vidékre, mint egy ösztársadalmi értékre, sajátos erőforrásra tekintünk, hisz a vidéki terek megújulása az ország jövőjének záloga.¹

Közösségi tér

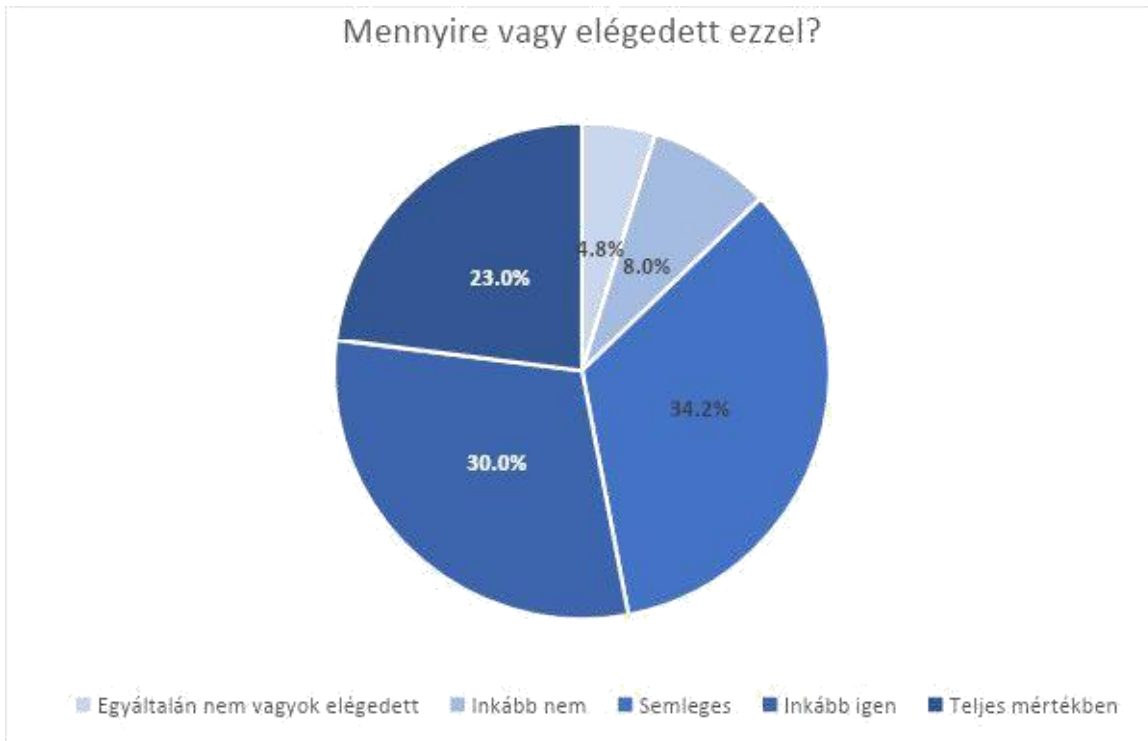
Jelen fejezetben az kerül bemutatásra, hogy a válaszadók hogyan vélekednek a közösségi terekről.

13. ábra: A válaszadók lakhelyén elérhető-e közösségi tér (%)

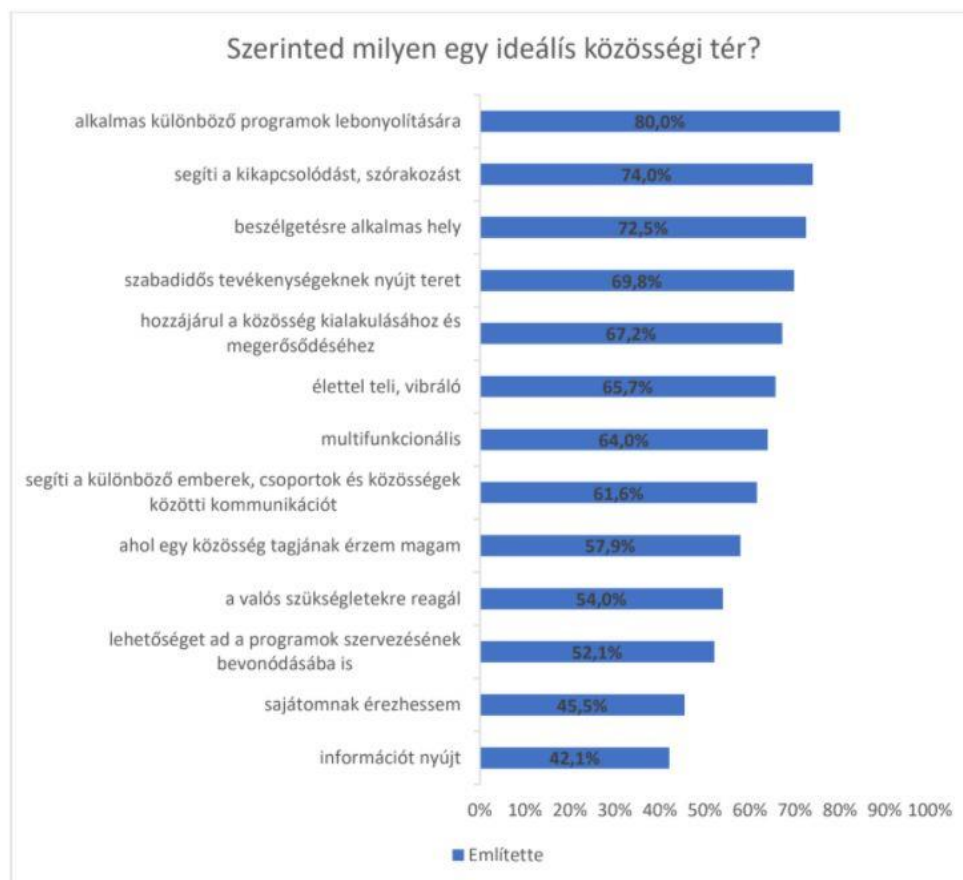
A válaszadók 63%-a nyilatkozott úgy, hogy lakhelyén elérhető közösségi tér, 17% úgy, hogy nem és a válaszadók mintegy ötöde nem tudott vagy nem akart válaszolni a kérdésre.

¹<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/terstat/2004/06/wcsatari.pdf>

14. ábra: A közösségi térrel való elégedettség (%)

Azok körében, akiknél elérhető közösségi tér a legtöbben úgy válaszoltak, hogy elégedettségük se nem jó se nem rossz, tehát semleges (34,2%). Ezt azonban már a közösségi térrel inkább (30%) és teljes mértékben (23%) elégedettek aránya követte.

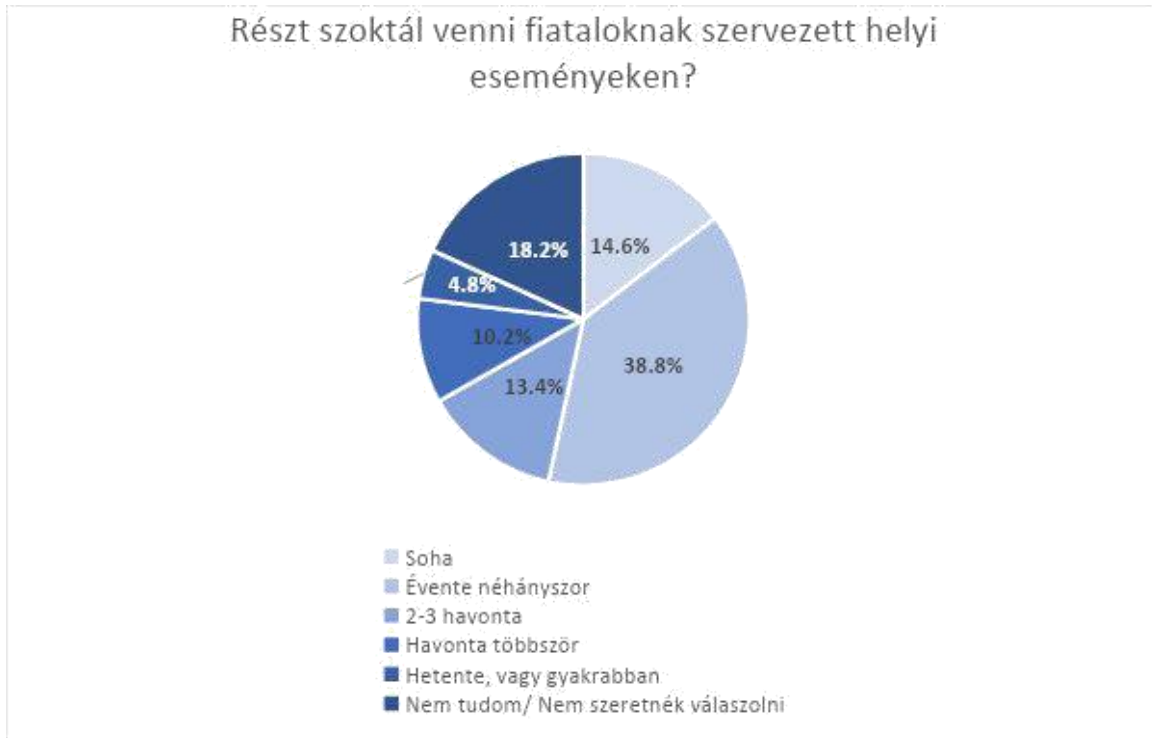
15. ábra: Az ideális közösségi tér

Azok körében, akik válaszoltak a kérdésre legnagyobb arányban (80%) úgy gondolták, hogy az ideális közösségi tér alkalmas különböző programok lebonyolítására. Ezen kívül még kiemelten fontos, hogy segítse a kikapcsolódást és a szórakozást (74% említette) és társalgásra-beszélgetésre alkalmas legyen (72,5% említette)

Legkevésbé azt említették a válaszadók, hogy fontos, hogy az ideális közösségi teret a sajátjuknak érezhessék (45,5% említette) és információt nyújtson (42,1% említette).

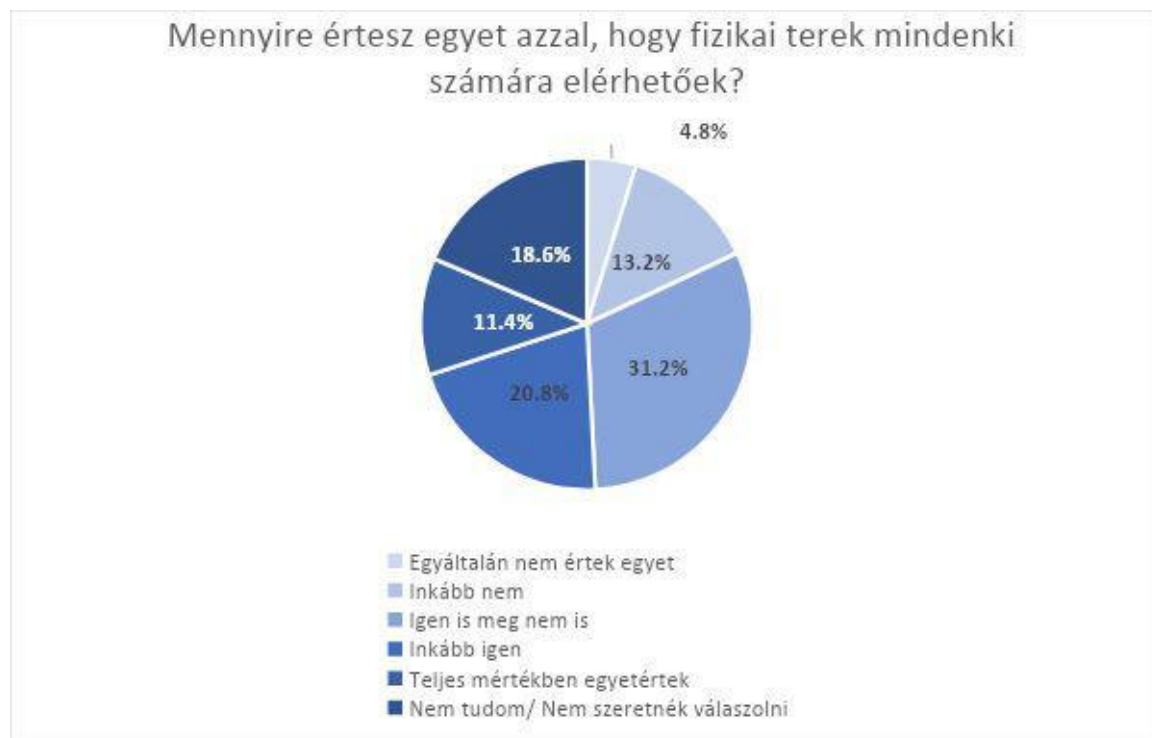
Fizikai és digitális terek

Jelen fejezetben az kerül bemutatásra, hogy a válaszadók hogyan vélekednek a fizikai és digitális terekről.

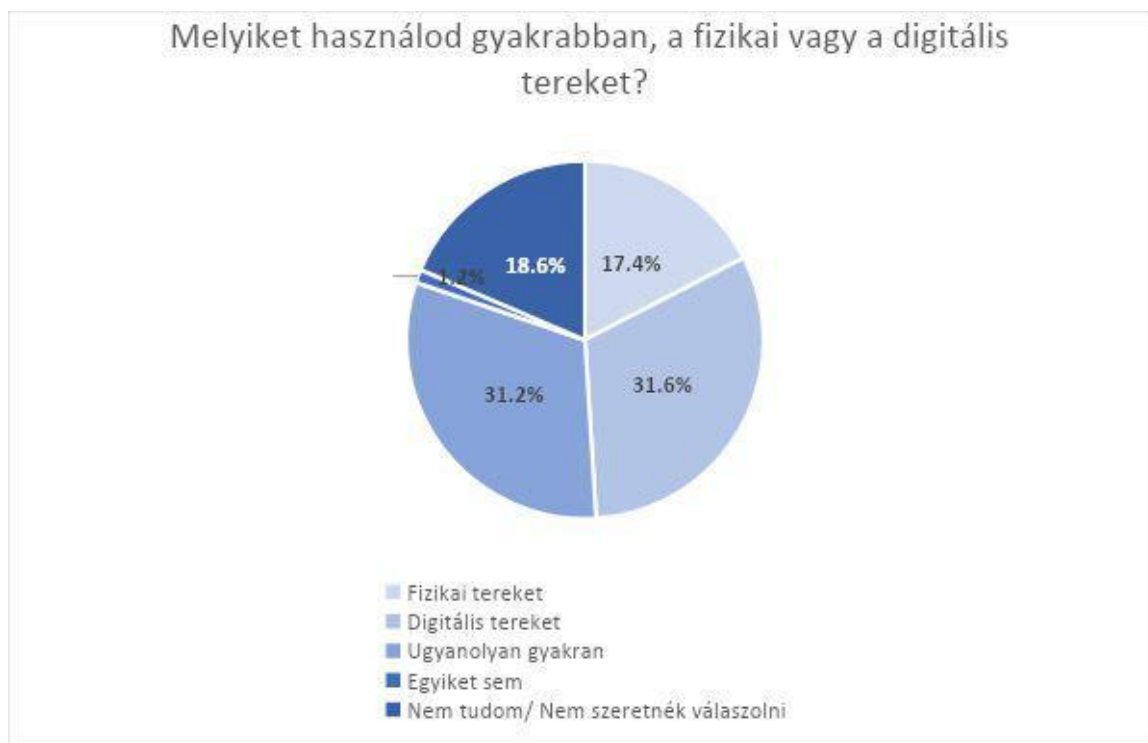
16. ábra: Részvétel fiataloknak szánt helyi eseményeken (%)

A válaszadók legnagyobb arányban (38,8%) évente néhányszor szoktak részt venni fiataloknak szervezett helyi eseményeken.

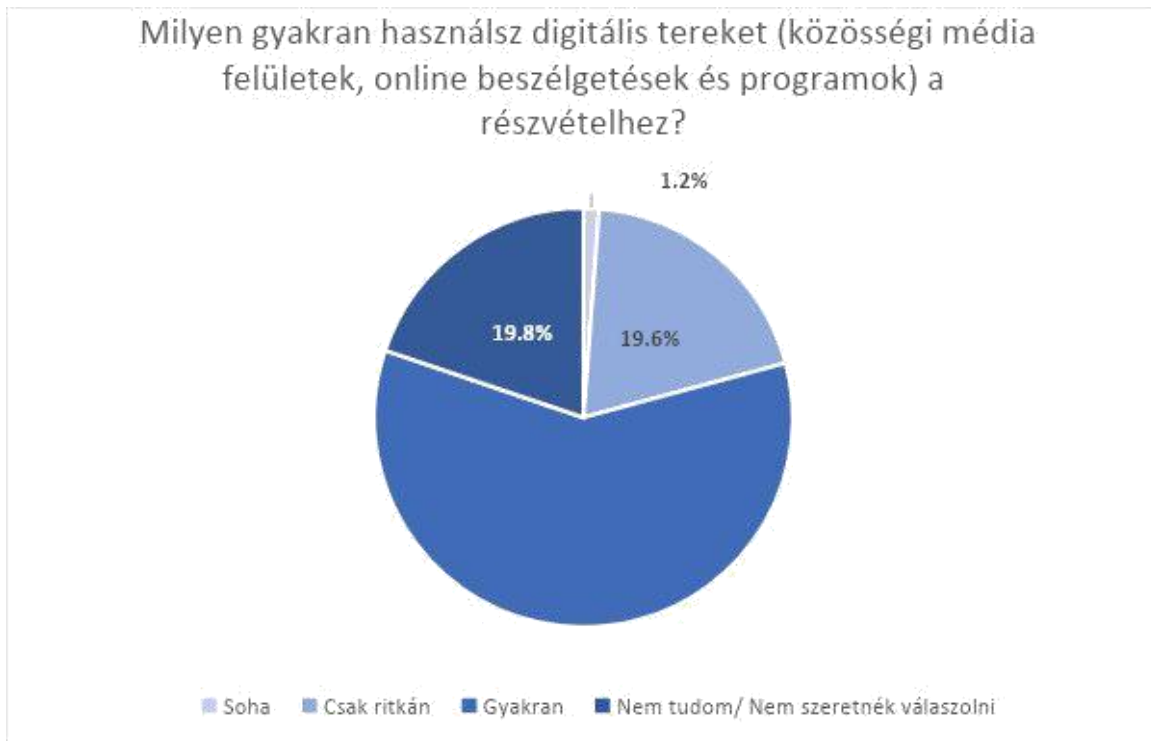
17. ábra: A fizikai terek elérhetősége (%)

Azzal kapcsolatban, hogy a fizikai terek mindenki számára elérhetőek a válaszadók viszonylag megosztottan mutatkoztak, a többség 31,2% a semleges közepső kategóriát jelölte meg és aránylag magas volt azok aránya is (18,6%) akik nem válaszoltak a kérdésre. Az egyáltalán egyet nem értők aránya azonban alacsonynak tekinthető (4,8%).

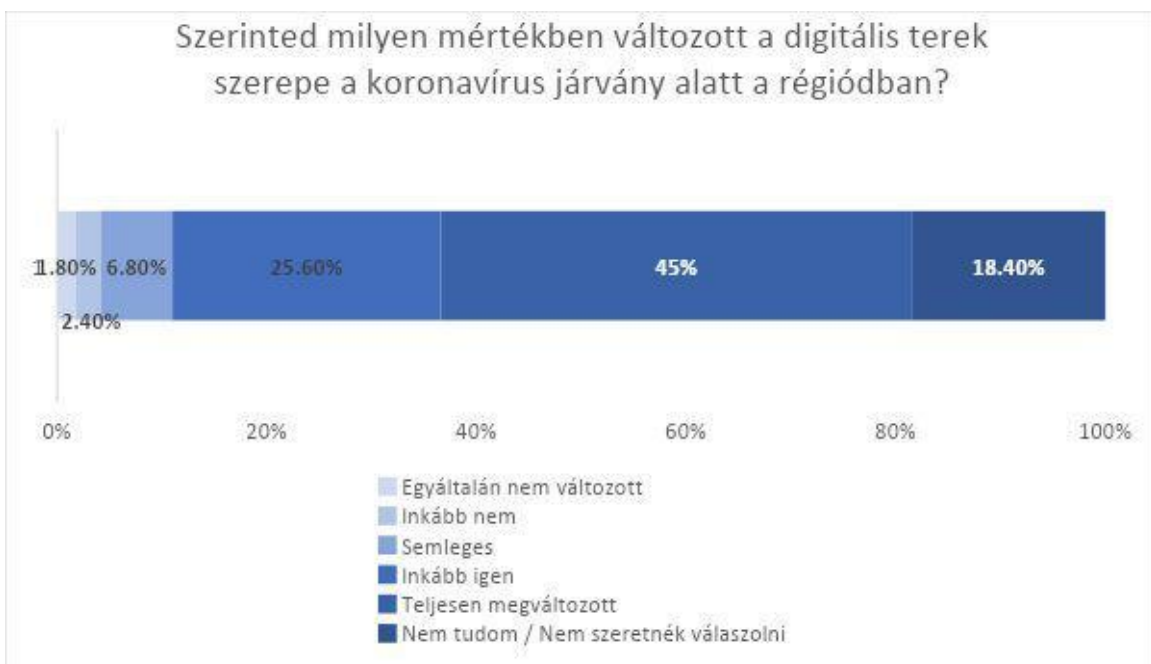
18. ábra: Fizikai vagy digitális tér?

A válaszadók jellemzően vagy a digitális tereket (31,6%) használják gyakrabban, vagy pedig a kettőt ugyan olyan gyakran használják (31,2%). Az, hogy a fiatalok egyre több időt töltenek digitális keretek között napjainkban már egyre erősödő tendenciává vált. Az internet világa tehát mára már a mindennapi élet színterének tekinthető, ami szinte mindenki számára elérhető.

19. ábra: Digitális tér használata közösségi programokhoz (%)

A válaszadók többsége (59,4%) gyakran használ digitális tereket, például közösségi média, online beszélgetések és programokhoz. Azok aránya, akik ezt soha nem teszik minimális: 1,2%.

20. ábra: Digitális terek szerepe a koronavírus járvány alatt

A válaszadók úgy látják, hogy a koronavírus járvány nagymértékben hatott a digitális terek szerepére, összesen a válaszadók 70,6%-a gondolja ezt. 6,8% semleges véleményen van, 18,5% nem tudott vagy nem akart válaszolni, míg a maradék 4,2% nem gondolja úgy, hogy lényeges változás történt volna.

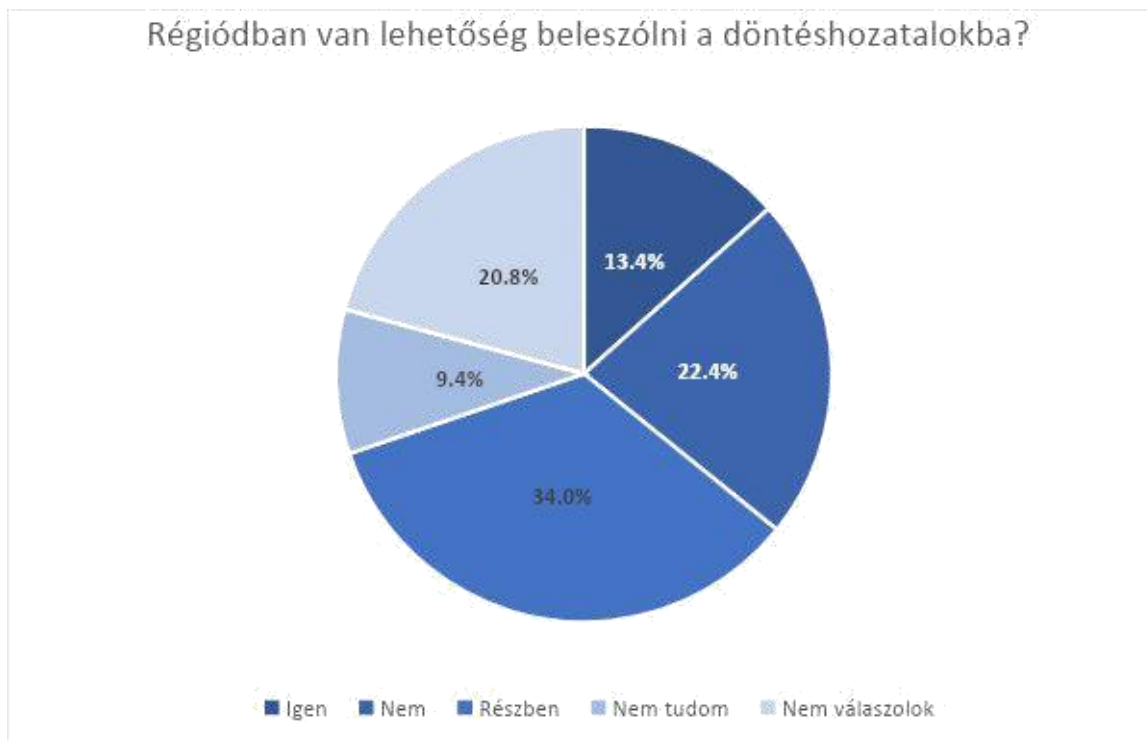
Döntéshozatal

Jelen fejezetben a fiatalok döntéshozatallal kapcsolatos attitűdjeit mutatjuk be.

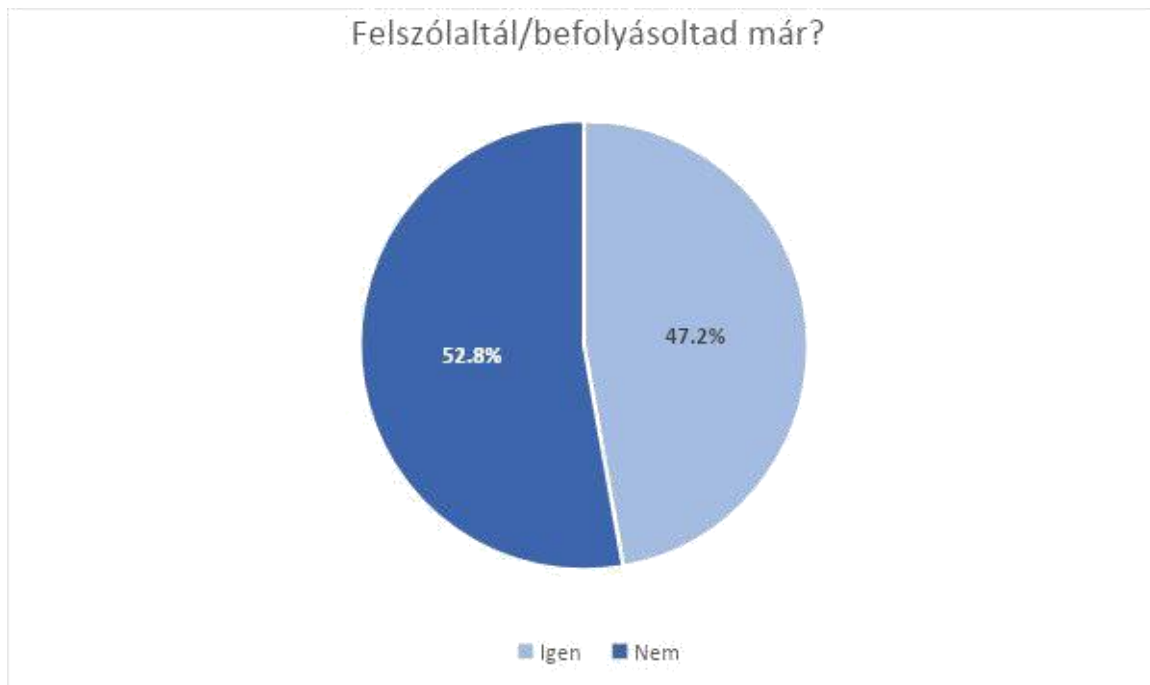
21. ábra: Részvétel a döntéshozatali folyamatokban

A válaszok alapján elmondható, hogy a fiataloknak fontos, hogy a döntéshozatali folyamatokban részt vehessenek. A kérdezettek harmada szerint kifejezetten fontos ez és 27,8% inkább fontos. A semleges választ a válaszadók 16,8%-a jelölte meg, míg 20% nem tudott vagy nem akart válaszolni. Azok aránya, akik valamilyen formában nem tartják fontosnak azt, hogy részt vehessenek a döntéshozatali folyamatokban minimális: 2,4%.

22. ábra: Beleszólás a döntéshozatali folyamatokban (%)

A válaszadók legnagyobb részben (34%) az a lehetőséget jelölték meg, hogy részben van lehetőségük beleszólni a döntéshozatalokban. 22,4% látja úgy, hogy erre nincs lehetősége, míg 13,4%, hogy ez adott számára. 9,4% nem tudta megítélni a kérdést és 20,8% nem válaszolt rá.

23. ábra: Döntéshozatalban való részvétel (%)

Azzal kapcsolatban, hogy felszólaltak vagy befolyásoltak már döntéshozatali folyamatot azok számára, akiknek releváns a kérdés a válaszadók közel fele úgy nyilatkozott, hogy igen (47,2%), míg kicsivel több mint fele (52,8%) nem vette ki még a részét ebben a folyamatban.

24. ábra: A minőségi oktatás fontossága (%)

A válaszadók nagyon fontosnak tartják a minőségi oktatást ahhoz, hogy a fiatalok részt tudjanak venni a döntéshozatali folyamatokban. A kérdezettek 59%-a tartja ezt kifejezetten fontosnak, míg 13,8% inkább fontosnak. Azok aránya, akik semlegesnek tartják a minőségi oktatás fontosságát 4,6%. Elmondható még, hogy a válaszadók ötöde nem tudott vagy nem akart válaszolni, míg azok aránya, akik az oktatás fontosságát valamilyen formában nem tartják jelentősnek minimális: 2,6%.

25. ábra: Fontos elsajátítandó készségek (%)

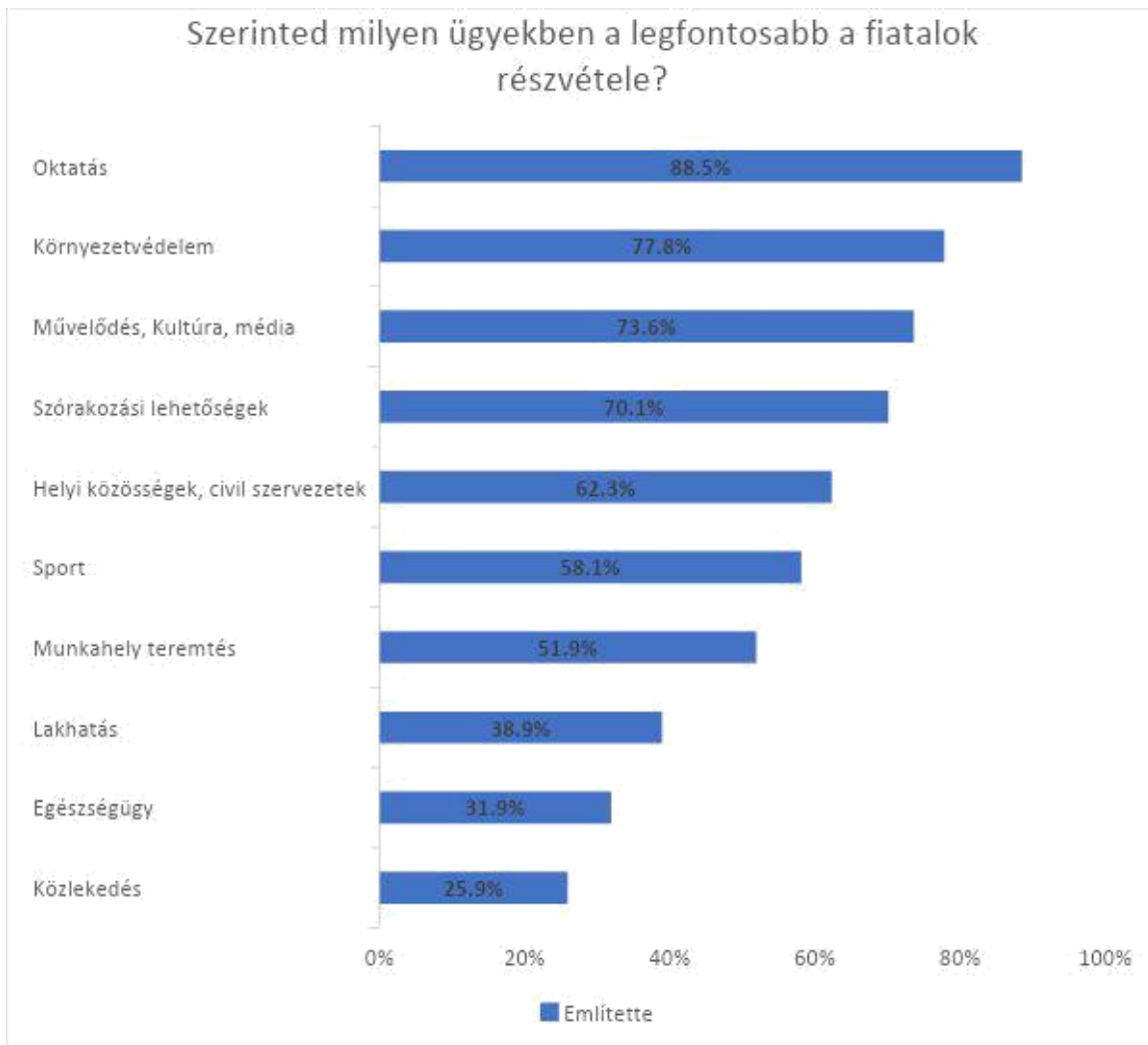
A válaszadók az oktatás során legfontosabb elsajátítandó készségnek a problémamegoldást (87,5% említette) és a konfliktuskezelést (86%) említették. A kérdésre választ adók szintén jelentős aránya tartja fontosnak (egyenként 76,3%) az érvelés és a meggyőzés, valamint a jó kommunikációs készséget.

Legkevésbé fontosnak az asszertív kommunikációs készséget (44,9%) és a tárgyalást (58,4%) említették meg.

26. ábra: A fontos készségeket fejlesztő tantárgyak (%)

A válaszadók többségének (36,4%) nem volt olyan tantárgya eddigi tanulmányai során, amik segítettek volna a fentebb taglalt képességek fejlesztését, ugyanakkor hasznosnak látnák ilyen tárgyak bevezetését. Ugyanakkor a kérdezettek szintén egy jelentősebb csoportja (29,2%) részesült olyan oktatásban, amik fejlesztették a szükséges készségeit.

27. ábra: A fiatalok részvételét igénylő ügyek

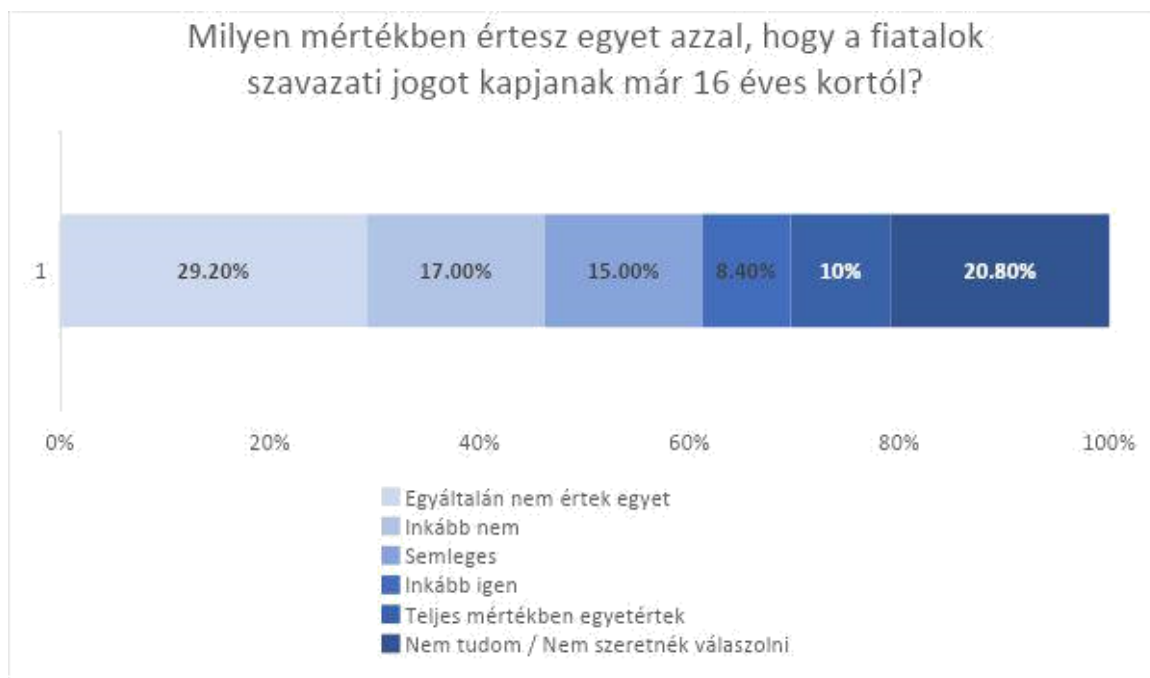
Azon válaszadók, akik kitöltötték jelen kérdésblokkot legnagyobb arányban (88,5%) úgy gondolták, hogy az oktatás ügye az, amiben fontos lenne a fiatalok részvétele. Szintén kimagaslóan fontosnak mutatkozott a környezetvédelemben (77,8% említette), a művelődés, kultúra, média (73,6% említette) és a szórakozási lehetőségek (70,1% említette) ügye.

Azok az ügyek, amiben a válaszadók úgy gondolják, hogy a fiataloknak kevésbé fontos részt venniük a lakhatás (38,9% említette), az egészségügy (31,9% említette) és a közlekedés (25,9% említette).

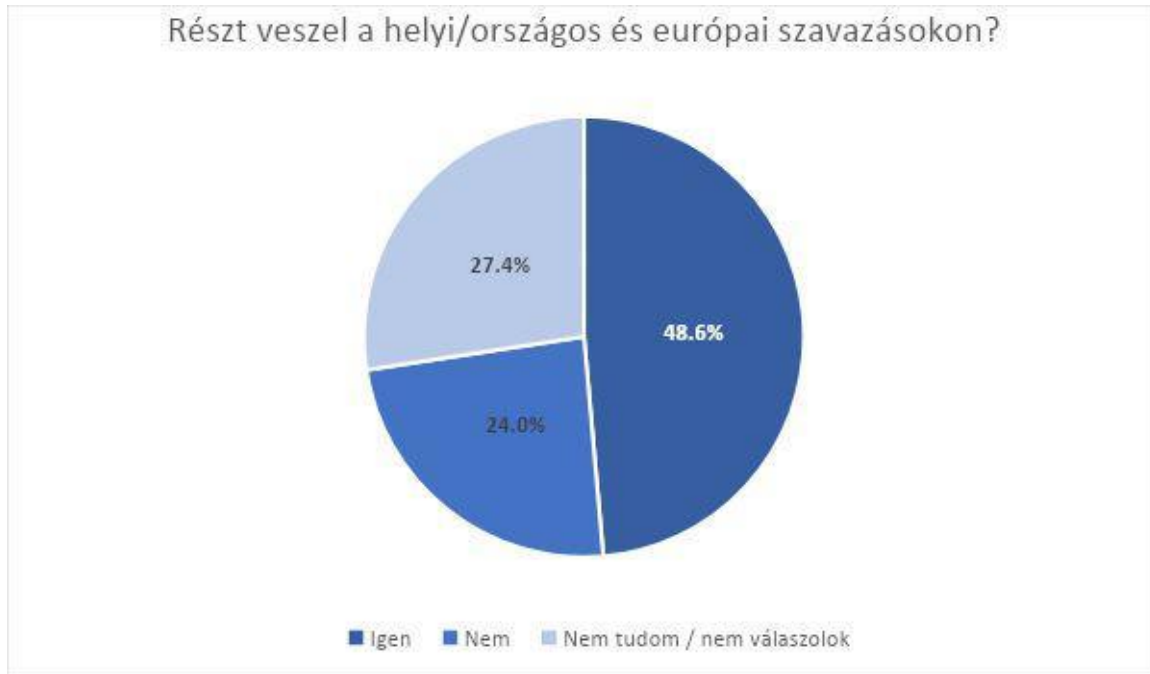
Választás

Jelen fejezetben a fiatalok választásokkal kapcsolatos attitűdjeit mutatjuk be.

28. ábra: 16 éves kortól választási jog (%)

A válaszadók jellemzően egyáltalán (29,2%), vagy inkább nem (17%) értettek egyet azzal, hogy már 16 éves kortól szavazati jogot kapjanak a fiatalok. A teljes mértékben egyet értől a válaszadók mindössze tizedét alkotják.

29. ábra: Résztvétel a szavazásokon (%)

A válaszadók közel fele (48,6%) részt szokott venni a helyi vagy országos és európai szavazásokon. A kitöltők mintegy negyede (24%-a) nem jellemző ez, míg 27,4% nem tudott vagy nem akart válaszolni.

Ifjúsági Párbeszéd

A fiatalok munkavállalása és a fiatalok vidéken maradása

Kvalitatív kutatási gyorsjelentés a 2020. tavaszi egyesített
fókuszcsoporthoz tartozó beszélgetések alapján

Kutatók: Nemzeti Ifjúsági Tanács

Kutatási ideje: 2020. Tavasz

A kutatás célja

A felmérés célja, hogy kapjunk egy átfogó képet arról, hogy a 16-30 év közötti korosztály milyen szempontokat vet fel, amikor úgy dönt, hogy elhagyja szülőhelyét és megyeszékhelyre vagy a fővárosba költözik.

Módszertani leírás

A fókuszcsoportos interjúk módszerét választottuk, mert ezek a beszélgetések műfajukból adódóan alkalmasak arra, hogy okokat, motivációkat, indokokat térképezzenek fel egy-egy jelenség hátterében. Amivel ez a technika többet ad egy hagyományos egyéni interjúnál, hogy a résztvevők egymást inspirálják, kizökkenhetnek, együtt gondolkodásra készítetik, a másiktól kapott impulzusok előre lendítik a beszélgetéseket. A módszer sajátossága, hogy a csoportokon elhangzottak, tekintve, hogy hiányoznak a reprezentativitás feltételei, nem általánosíthatóak, az eredmények leginkább véleményáramlatok bemutatására alkalmasak.

A moderátori szerepet úgy alakítottuk ki, hogy igyekeztünk minél kevésbé befolyásolni a résztvevőket és mérsékelni a jelenlétünket.

A csoportok bemutatása

A fókuszcsoportos interjúk, összesen 4 településen készültek: Budapesten, Debrecenben, Nagykanizsán, Székesfehérváron és Perkátnán. A beszélgetésekre standard csoportméret volt jellemző, azaz beszélgetésenként 8 fő vett részt. Az interjúalanyok többsége fiatal, 14-29 év közötti volt. Az interjúk hossza 1 óra volt.

1. táblázat: Fókuszcsoportok száma és a résztvevők

FCS1	fiatalok (vegyes korosztály)
FCS2	fiatalok (vegyes korosztály)
FCS3	fiatalok (középiskola)
FCS4	fiatalok (vegyeskorosztály)
FCS5	fiatalok (vegyeskorosztály)

Nagyon fontos az elemzés és az összegyűjtött információk értelmezésének szempontjából, hogy a csoportokon résztvevő fiatalok és ifjúságsegítők mind a társadalmi részvétel szempontjából aktív, de legalábbis aktivizálható tagjai közül kerültek ki, akiknek a véleménye és reflexiói saját magukról és kortársaikról eltérnek a többségi nézetektől – speciális mintát jelentenek. A kutatás szempontjából azért bizonyult hasznosnak ez a fajta kiválasztás, mert többen érdekképviseleti szerepköröket vállaltak vagy vállalnak (például diákönkormányzatban) társaik érdekében, így sokak véleményét ismerik számos őket érintő témakörben és ennek köszönhetően az ő nevükben, örölkük is tudtak nyilatkozni. Ezen kívül nagyobb eséllyel közülük kerülnek ki, illetve kerültek ki olyan már aktív szakemberek, akik szakmapolitikai színtereken is képvisel(het)ik a fiatalok érdekeit. Az ifjúságsegítők és aktív ifjúsági szerepvállalók megkérdezésének köszönhetően lényegesen több fiatal életéről kaptunk képet, mint ahányan részt tudtak venni a kutatásban.

A fókuszcsoporthos interjúk elemzése

A kutatásunk elején felvetett kérdések és célok mentén az alábbi pontokban tudjuk összefoglalni a fókuszcsoporthos beszélgetéseken elhangzottakat:

1. Tanulás

A fókuszcsoporthos résztvevő interjúalanyoknak kérdéseket tettünk fel tanulmányaikkal és továbbtanulásukkal kapcsolatban.

1.1 Iskolaválasztás

Iskola választásnál a legfontosabb szempontok az interjúalanyok szerint az oktatás minősége, az iskola közelsége szülő városukhoz, szakirányú képzések választásának a fennállási lehetősége, barátaik, ismerőseik véleménye/választása, valamint kollégiumba, albérletbe való költözés elkerülése szerepelt.

A vidéken megkérdezett fiataljaink közül senkinek nem merült fel, hogy Budapesti gimnáziumot válasszon, illetve volt olyan interjúalanyunk is, aki semmiképp nem szeretett volna Budapesti iskolát választani a főváros mérete miatt.

1.2 Van különbség egy városi, megyeszékhelyi és fővárosi gimnázium oktatási minősége között?

Az interjúalanyok szerint lehet különbség az oktatás minőségében egy városi, megyeszékhelyi és fővárosi gimnázium között, ez viszont legnagyobb mértékben a tanári gárdától függ, így lehet az oktatás minősége kimagasló, de ugyanakkor nagyon alacsony szintű is mind városi, megyeszékhelyi és fővárosi gimnáziumban is. A többség nem tudott állást foglalni a kérdésben, mivel nem rendelkeztek tapasztalattal az összehasonlításához. Egy interjú alanyunk szerint az emberek felfogása eltérő városonként, így ez is eredményezhet az oktatás minőségében különbségeket. Ezenkívül minőségi különbséget jelenthet az iskola felszereltsége, de ugyanúgy lehet jól felszerelt egy vidéki iskola is, mint egy fővárosi. A vidéki fiatalok szerint vidéken hiába van innovatív eszközökkel felszerelve egy iskola (például: okostábla) a tanárok nem használják ki az eszköz adta lehetőségeket megfelelően tudás hiányában.

1.3 Éri hátrány a vidéki fiatalokat a továbbtanulásnál?

Az interjúalanyok szerint éri hátrány a vidéki fiatalokat a továbbtanulásnál, mégpedig utazásból fakadó időhiány miatt, szakmai lehetőségek hiányának terén, illetve tanári odafigyelésből (előfordul, hogy vidéken kevesebb tanár jut ugyanannyi diákra, mint egy fővárosi gimnáziumban).

1.4 Kollégium

Ha az interjúalanyoknak kollégiumba kellene költözniük iskolaválasztás miatt, akkor figyelembe vennék a kollégium kinézetét is a választás során.

1.5 Milyen döntési szempontok alapján hagyják el a fiatalok szülővárosukat?

Az interjúalanyok szerint a legtöbben továbbtanulás miatt hagyják el szülővárosukat (leginkább azért, mert szülővárosukban erre nincs lehetőség), a széles körű szolgáltatási lehetőségek, jól kiépített közlekedés, magasabb pénz keresési lehetőségek, önállóság megteremtése, kalandvágy, illetve a fejlődési lehetőségek miatt.

2. Munka

Az interjú alanyok többségének már volt lehetősége munkát vállalni. Elmondásuk szerint a lehetőséget egy ismerősükön keresztül szerezhették meg és úgy gondolják, hogy kapcsolat nélkül sokkal nehezebb lenne állást találni.

2.1 Negatív élmények munkakeresés és munkavállalás során

Az interjúalanyok 80%-a tapasztalt negatív élményt munkakeresés és munkavállalás során. Ezek a negatív élmények az alábbi okokból származtak:

- nem megfelelő munka körülmények
- inkorrekttség
- nem a dolgozókra tekintettek elsőként a munkahelyen
- felszerelés hiánya
- biztonsági eszközök hiánya
- csak a pénz szükségessége miatt elvállalt munkákból fakadó negatív élmények
- igazságtalanság (egy interjúalany azt tapasztalta, hogy diákszövetkezeteknél ugyanazt a munkát különböző szövetkezetek különböző bérekért hirdetik)
- bejelentés hiánya vidéken és a fővárosban is
- jelentkezési feltételekből fakadó negatív élmény (életkori, tapasztalati elvárások)
- Debrecenben sokáig nem volt diákmunka lehetőség

Munkakeresés során egy interjúalanyunkat több pozitív élmény érte munkával kapcsolatos visszajelzések kapcsán, mint a fővárosban.

Az interjúalanyok szerint a munkahelyi lehetőségek száma növekszik a város méretétől függően, illetve a fizetés mértéke is.

2.2 Munkakeresés a szülővárosi régióban

Az interjúalanyok szerint nem nehéz munkát találni régiójukban, viszont az a munka típus, amit hivatásként szeretnének végezni, nem található meg a régiójukban (kivéve a Budapesti interjúalanyoknál). Úgy gondolják, hogy ez az állításuk viszont függ a munka típusától és a munkavállaló tehetségétől is.

2.3 Ha ugyanaz a munka megtalálható vidéken is, akkor miért mennek el a fiatalok a fővárosba?

Az interjúalanyok úgy gondolják, hogy abban az esetben, ha egy azonos munka vidéken és a fővárosban is megtalálható, akkor azért mennek el a fiatalok a fővárosba vidékről, mert ott több lehetőségük, nagyobb fejlődési és előrelépési lehetőségük van, illetve több szakmai kapcsolatra is tehetnek szert. Többen úgy gondolják, hogy ilyen esetben a munkavállaló 'szerencsepróbálás' céljából vállal munkát a fővárosban, hiszen, ha nem jönne neki össze és minden kötél szakad, akkor még mindig vissza tud költözni vidékre. Viszont úgy gondolják, hogy a választás függ a munka típusától is, hiszen vannak olyan munkakörök, amiben vidéken is ugyanúgy lehet fejlődni, mint a fővárosban, illetve vannak olyan szakmák amiért ugyanannyit fizetnek vidéken is mint a fővárosban. Mivel az albérletek ára magasabb a fővárosban, mint vidéken, így azokat az állásokat nagyon szerencsésnek tekintik az interjúalanyok, ahol a fizetés és fejlődési tér mértéke megegyezik fővárosban és vidéken. Ebben az esetben ők is preferálnák a vidéken maradást és úgy gondolják, hogy ilyen esetben azért mennek a fiatalok a fővárosba mert

önálló életet szeretnének teremteni, megszeretnének tapasztalni egy új környezetet vagy szeretnének új kalandokat felfedezni. Volt egy olyan interjúalanyunk, akinek ugyanazért az állásért több pénzt ajánlottak vidéken, mint a fővárosban csak azért, hogy vidékre költözzön. A választásnál további befolyásoló tényezőként említették az interjúalanyok azt is, hogy a családjuk hol tartózkodik, mivel hozzájuk szeretnének minél közelebb tartózkodni.

3. Szolgáltatások

A fiatalokat megkérdezve kiderült, hogy több olyan szolgáltatás van, amiért vidékről felutaznak megyeszékhelyre vagy a fővárosba, mivel az ő régiójuk hiányt szenved belőle. Ezek a szolgáltatások az alábbiak:

- szórakozási lehetőségek (buli, mozi, stb.)
- sportesemények,
- vásárlás,
- koncertek,
- ifjúsági programok,
- szakorvosi ellátások,
- gasztronómiai élmények,
- tömegközlekedés.

Úgy gondolják, hogy ezek a szolgáltatások a régiójukban is megoldhatóak lennének, de nem lennének kellőképp kihasználva ahhoz, hogy fent lehessen tartani őket hosszú távon, illetve úgy gondolják, hogy a vezetőségen is múlik ezeknek a szolgáltatásoknak a sikeres fenntartása, ami jelenleg nem mutat pozitív példát.

A gyors fejlődésnek köszönhetően szinte már minden nagyobb üzletláncnál tudunk online vásárolni és házhozszállítást kérni, így a megyeszékhelyre vagy fővárosba való utazás helyett egyre többen választják már ezt a vásárlási lehetőséget vidéken.

4. Javaslatok

- Járatok és tömegközlekedési eszközök sűrítése városon belül és kívül.
- Utak fejlesztése.
- Közlekedés fejlesztése.
- Több olyan program szervezése, ami felkelti és leköti a fiatalok figyelmét.
- Nagyobb hangsúly fektetése a helyi programok hirdetésébe.
- Tehetséges fiatalok felkarolása.
- Megfelelő egészségügyi biztosítás.
- Iskolákban különböző szakképzések indítása.
- Városok, megyeszékhelyek turisztikai lehetőségeinek jobb kihasználása.

Ifjúsági Párbeszéd

Tér- és részvétel biztosítása mindenkinek

Kvalitatív kutatási gyorsjelentés a 2020. őszi egyesített
fókuszcsoporthoz beszélgetések alapján

Kutatók: Nemzeti Ifjúsági Tanács

Kutatási ideje: 2020. Ősz

A kutatás célja

A felmérés célja, hogy átfogó képet kapjunk arról, hogy a 16-30 év közötti korosztály milyen lehetőségekkel rendelkezik a helyi és országos döntéshozatalba való bekapcsolódásra.

Módszertani leírás

A fókuszcsoportos interjúk módszerét választottuk, mert ezek a beszélgetések műfajukból adódóan alkalmasak arra, hogy okokat, motivációkat, indokokat térképezzenek fel egy-egy jelenség hátterében. Amivel ez a technika többet ad egy hagyományos egyéni interjúnál, hogy a résztvevők egymást inspirálják, kizökkenhetnek, együtt gondolkodásra készítetik, a másiktól kapott impulzusok előre lendítik a beszélgetéseket. A módszer sajátossága, hogy a csoportokon elhangzottak, tekintve, hogy hiányoznak a reprezentativitás feltételei, nem általánosíthatóak, az eredmények leginkább véleményáramlatok bemutatására alkalmasak. A moderátori szerepet úgy alakítottuk ki, hogy igyekeztünk minél kevésbé befolyásolni a résztvevőket és mérsékelni a jelenlétünket.

A csoportok bemutatása

A fókuszcsoportos interjúk, összesen 5 településen készültek: Budapesten, Egerben, Pécsen, Veszprémben és Kecskeméten. A beszélgetésekre standard csoportméret volt jellemző, azaz beszélgetésenként 6-8 fő vett részt. Az interjúalanyok többsége fiatal, 16-29 év közötti volt. Az interjúk hossza 1,5 - 2 óra volt.

1. táblázat: Fókuszcsoportok száma és a résztvevők

FCS1	fiatalok (középiskolások)
FCS2	fiatalok (középiskolások)
FCS3	fiatalok (középiskolások)
FCS4	fiatalok (vegyeskorosztály)
FCS5	fiatalok (vegyeskorosztály)

Nagyon fontos az elemzés és az összegyűjtött információk értelmezésének szempontjából, hogy a csoportokon résztvevő fiatalok és ifjúságsegítők mind a társadalmi részvétel szempontjából aktív, de legalábbis aktivizálható tagjai közül kerültek ki, akiknek a véleménye és reflexiói saját magukról és kortársaikról eltérnek a többségi nézetektől – speciális mintát jelentenek. A kutatás szempontjából azért bizonyult hasznosnak ez a fajta kiválasztás, mert többen érdekképviseleti szerepköröket vállaltak vagy vállalnak (például

diákönkormányzatban) társaik érdekében, így sokak véleményét ismerik számos őket érintő témakörben és ennek köszönhetően az ő nevükben, öröklük is tudtak nyilatkozni. Ezen kívül nagyobb eséllyel közülük kerülnek ki, illetve kerültek ki olyan már aktív szakemberek, akik szakmapolitikai színtereken is képvisel(het)ik a fiatalok érdekeit. Az ifjúságsegítők és aktív ifjúsági szerepvállalók megkérdezésének köszönhetően lényegesen több fiatal életéről kaptunk képet, mint ahányan részt tudtak venni a kutatásban.

A fókuszcsoporthoz tartozó interjúk elemzése

A kutatásunk elején felvetett kérdések és célok mentén az alábbi pontokban tudjuk összefoglalni a fókuszcsoporthoz tartozó beszélgetéseken elhangzottakat:

1. Fizikai és Digitális Terek

A beszélgetés elején megkértük a fiatalokat, hogy írják körül egy szóban vagy mondatban, hogy mit jelent számukra az a kifejezés, hogy 'Tér'.

Az alábbi leírásokat kaptuk:

- egy olyan hely, ahol meg lehet valósítani dolgokat
- egy olyan hely, ami lehetőségeknek ad otthont
- gyülekezési pont, ahol emberekkel lehet találkozni és megismerkedni, kellemes/minőségi időt tölteni
- légüres végtelen hely (fehér) amiben bármi megjelenhet, amit csak szeretnénk
- online tér
- nyugodt hely, ahol biztonságban érzem magam és bármit megvalósíthatok
- személyes tér
- egy olyan hely, amit meglehet tölteni emberekkel, hangokkal, fényekkel stb.
- bárhol lehet bármilyen környezetben
- a tér szó a szabadságot jelenti
- a tér egy olyan hely, ami alkotásra, kibontakozásra és megvalósításra ad teret
- politikai tér

A legtöbb megkérdezett fiatal lakhelyén található közösségi tér. Számukra egy ideális közösségi tér az alábbi módon nézne ki:

- vannak benne nagy nyitott terek, de kisebb terek is, ahová akár ketten-hárman is ellehet vonulni közösen csendben tanulni
- van benne normális digitális felszereltség
- nem az a fontos, hogy milyen a fala, vagy hogy milyen ablak borítja, hanem a benne összegyűlő társaság
- az ideális közösségi térben található csocsó asztal
- az ideális közösségi térben vagy egy közösségi tér vezető, aki támogatja, segíti és motiválja a fiatalokat
- a veszprémi fiatalok számára egy ideális közösségi tér pont úgy néz ki, mint az Esport Bár Veszprémben, ami teljes mértékben a fiatalok javaslatait figyelembe véve alakult ki

- ahol kilehet kapcsolódni bármilyen embertípusnak és ahol mindenki saját magát adhatja
- mindenki megtalálja benne azt a foglalkozást, programot, amivel azonosulni tud
- olyan, mint a pécsi Szenes Klub (nyugodt környezetben lehet tanulni, de ugyanúgy alkalmas arra is, hogy 4-5 szaktárssal összegyűlve lehessen beszélgetni, illetve funkcionális is (például kapható kávé)
- szabadtéren lenne megtalálható (például egy botanikus kertben)
- olyan, mint a pécsi Szolgi

A kutatásból kiderült, hogy változó a rendszeres részvétel a közösségi terekben a megkérdezett fiatalok körében, inkább attól függ, hogy hol mennyire fiatal központú a helyszín és milyen programokkal kedveskednek a fiatalok részére.

Ha a fiatalok részt vesznek a közösségi terek által szervezett programokon vagy a helyi programokon, akkor leginkább az alábbi típusi rendezvényeket/foglalkozásokat részesítik előnyben:

- angol klub
- kártyázás
- kézműves programok
- karaoke
- csocsózás
- beugró
- könnyedén hozzáférhető – gyors feszültség levezető játékok, foglalkozások
- fesztiválok
- ifjúsági bál
- ifjúsági találkozók
- szabadidős sport rendezvények
- szakestek
- kerekasztal beszélgetések
- pont ott party

A fiatalok azt szeretik ezekben az összejövetelekben és eseményekben, hogy minőségi időt tölthetnek együtt barátaikkal, találkozhatnak a megszokott társaságukkal, új embereket ismerhetnek meg, új kapcsolatokra tehetnek szert, örök életre szóló emlékeket szerezhetnek, illetve kikapcsolódhatnak, kellemes időt tölthetnek el.

A megkérdezett fiatalok örülnének, ha még több fiatalok számára rendezett eseménnyel ismerkedhetnének meg és vehetnének részt a régiójukban.

A megkérdezett fiatalok szerint fontos lenne a szemtelés mértékét csökkenteni ezeken az eseményeken és rendezvényeken.

Fizikai Terek elérhetősége

A megkérdezett fiatalok szerint a legtöbb fizikai tér mindenki számára elérhető, bár egyre több olyan helyszín (szabadtéri stadion, sportközpont) van, amit csak a klubtagok vehetnek igénybe így sok helyi lakos számára csökken a hozzáférhetőség. Sok helyen belépőt kell fizetni, így az anyagi háttér is lehet akadály a hozzáférhetőségnek.

Több olyan fizikai térrel is találkoztak már a fiatalok, ami például nem volt akadálymentesített, így elérhetetlen volt a mozgássérültek számára.

A megkérdezett fiatalok szerint úgy lehetne ezeket a fizikai tereket elérhetőbbé tenni, ha mindegyik akadálymentesített lenne, valamint jobb információ áramlással és promótálással rendelkeznenek. Tiszta, érthető információ és promóció hiányában nehéz rátalálni ezekre a fizikai terekre, illetve sokan azok közül, akik a közösségi terekben dolgoznak evidensnek veszik, hogy ezek a 'fizikai terek' léteznek és kellemesen lehet ott időt tölteni, ezért úgy gondolják, hogy ez másoknak is evidens. Ezért is lenne fontos az ilyen fizikai terek promótálása online, egy jó marketinges háttérrel, vagy például iskolákban plakátzással.

A megkérdezett fiatalok szerint fontos lenne a kertvárosokban is erősíteni a fizikai terek meglétét, ezzel még több embernek lehetőséget adni a részvételre.

Összességében úgy gondolják a fiatalok, hogy a legkamatózóbb reklám szájról-szájra terjed, így fontos a fizikai terekben megrendezett események minősége és hangulata.

Fenntarthatóság

A megkérdezett fiatalok számára fontos a közösségi terek fenntarthatósága.

Szerintük a vezetők és dolgozók fontos szerepet játszanak a közösségi terek fenntarthatóságában. Fontosnak tartják, hogy kihasználják a különböző pályázatokat, amivel folyamatosan korszerűsíteni tudják ezeket a tereket.

A megkérdezett fiatalok számára az is fontos, hogy ezek a terek környezetbarátak legyenek, így fontosnak tartják, hogy megtalálhatóak legyenek ezekben a terekben a szelektív hulladékgyűjtők, hőszigetelő ablakok, napelemes lámpák (ha megoldható) illetve a led izzók. Az is fontos szerintük, hogy étel beszerzés esetén a helyszín hangsúlyt fektessen a környezettudatosságra.

Online Terek

A kutatásból kiderült, hogy a fiatalok szerint a korona vírus miatt egyértelműen változott és nőtt az online terek jelentősége, ahol több olyan platform állt rendelkezésre, ahol a fiatalok különböző módon csatlakozni tudtak, de mindenki jobban preferálja a fizikai terekben való találkozást és kapcsolódást.

A koronavírus alatt a fiatalok az alábbi platformokat használták kapcsolódásra, illetve 'közösségi tér' gyanánt:

- Discord
- Among us nevű játék
- Zoom (csapatépítés, közös péntek esti borozgatás, film nézés, közös sportolás)
- Messenger
- Esport bajnokságok
- online konferenciák/rendezvények/workshopok
- online játékok (jackbox)

A kutatásból kiderült, hogy a fiatalok a koronavírus előtt egyáltalán nem, vagy csak kisebb mértékben használták ezeket az online platformokat a kapcsolódásra. A korona vírus előtt kapcsolattartásra leginkább a messengert használták, illetve különböző esport játékokon keresztül szórakoztak barátaikkal.

2. Fiatalok részvétele

A megkérdezett fiatalok számára fontos a döntéshozatali folyamatokban való részvétel.

A fiatalok régiójában van lehetőség a döntéshozatali folyamatokban való részvételre, de szerintük sok olyan fiatal van, aki nem tud ezekről a lehetőségekről. Általános, illetve középiskolából is jó tapasztalataik vannak azzal kapcsolatban, hogy bevonták őket a döntéshozatalba. Úgy gondolják, hogy a DÖK-nak nagy beleszólási lehetősége van mindenbe.

A megkérdezett fiatalok többsége már részt vett valamilyen döntéshozatali folyamatban.

Oktatás

A megkérdezett fiatalok szerint nagyon fontos szerepe van a jó oktatásnak a fiatalok demokratikus részvételének erősítése szempontjából.

A megkérdezett fiatalok szerint az alábbi tantárgyakat/foglalkozásokat lenne fontos bevezetni az iskolákban a fiatalok demokratikus részvételének erősítése szempontjából:

- vitakultúra /vita szakkör
- olyan óra, amin felvilágosítást kapnak a közügyekről és a politikáról
- gyakorlati pénzügyi óra
- olyan történelem óra, amin óra végén mindig reflektálnak a jelen történéseire
- kritikus gondolkodás fejlesztése
- parlamenti látogatás

A fiatalok beszámoltak arról, hogy több olyan élményük volt már, ahol lehetőségük volt a tanóra keretein belül a demokratikus részvételhez szükséges készségeiket és tudásukat fejleszteniük. Ezek a 'jó gyakorlatok' az alábbiak voltak:

- minden történelem óra utolsó 5 percben reflektálnak a jelenlegi helyzetre
- parlamentben rendezett demokrácia játékon vettek részt
- vár látogatáson vettek részt történelem óra keretein belül
- közgazdasági órán hasznos gyakorlati tudást sajátíthatnak el
- versenydíjként részt vehettek a parlamentben egy vitán
- irodalom órán gyakorolják a vitakultúrát
- irodalom óra keretein belül kiscsoportos projekt munkákon dolgoznak
- évvégi tanár pontozás

Összességében megállapították, hogy a tanároknak nagyon fontos szerepe van ebben a nevelésben, illetve abban, hogy milyen szellemiséget közvetítenek a diákok számára. Van, akinek nagyon jó osztályfőnöke van és arra ösztönzi a diákokat, hogy elmondják a véleményüket, de van, aki pedig 'robotokat' nevel a diákokból. A fiatalok szerint az is fontos lenne, hogy a tanárok ne alárendeltként tekintsenek a diákokra, hanem partnerként.

Összességében szerintük fontos minden meglévő tantárgy oktatása is, hiszen megfelelő műveltség hiányában könnyen manipulálható az ember, de jó lenne, ha a tanárok nyitottabbak lennének az új módszereken keresztüli oktatásra is és több lehetőséget adnának a fiataloknak arra a tanórak keretén belül, hogy demokratikus részvételükhöz szükséges készségeiket fejleszthessék, erősíthessék.

Fiatalokat érintő témák

A fiatalok szerint az alábbi négy téma az, ami jelenleg a legjobban érinti őket és ahol a legfontosabb lenne, hogy beleszólhassanak a döntéshozatalba:

- oktatás
- környezetvédelem
- önkénteskedés
- online terek használata

Szavazás

A megkérdezett fiatalok fele már vett részt helyi, országos vagy Európai szavazásokon, a többieknek pedig korukból adódóan még nem volt erre lehetőségük.

Megkérdeztük a fiatalok, hogy szerintük jó ötlet lenne-e bevezetni a szavazati jogot 16 éves kortól, mivel az idei ifjúsági konferencia egyik eredménye egy javaslat megszületése volt ehhez kapcsolódóan.

A megkérdezett fiatalok 97%-a nem tartaná jó ötletnek, ha a fiatalok szavazati jogot kapnának már 16 éves kortól. Szerintük ez csak abban az esetben valósulhatna meg, ha már a kezdetektől fogva az iskolai nevelésben fellenének erre készítvé, illetve, ha valamilyen módon műveltségi/érettségi szintet mérnének a szavazáshoz.

3. További javaslatok

- Fél évente fórum rendezése a város politikusaival az aktuális közügyekről
- Lakossági gyűlés (Finnországban került ilyen megrendezésre talán, ahol a miniszter válaszolt a fiatalok kérdéseire)
- Az Eu-s és a magyar kormányzat elvének és működésének megismertetése a fiatalokkal
- Online hálózat kiépítése közösségépítéshez
- Zöldebb kültéri közösségi terek tervezése a fiatalok számára
- Gyakorlati történelem órák bevezetése (például: vár látogatás)
- Szelektív kukát növelése iskolai és városi szinten
- Ifjúsági rendezvények és koncertek növelése
- Történelmi helyszínek népszerűsítése
- Színházak népszerűsítése
- Büfékben fenntarthatóbb étel választási lehetőségek bevezetése
- Választható órák számának a növelése
- Digitális oktatás újragondolása
- Tanárok anonim véleményezésének bevezetése
- Tanórák véletlenszerű felügyelete
- Tanárok érzékenyítése
- Diákok tájékoztatásának növelése -> iskolarádió bevezetése
- Szakkörök bővítése